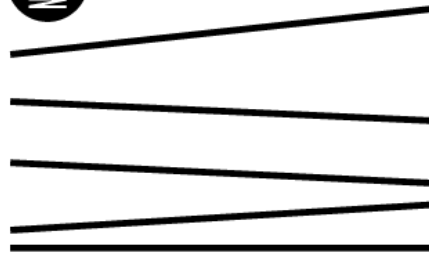

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Holberg, Ludvig.; af Ludvig Holberg.
Titel Title:	<u>Den Vægelsindede : Komædie i tre Akter</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : trykt og faaes tilkjøbs hos E. C. Løser, [1860]
Fysiske størrelse Physical extent:	46, [1] s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Holberg.

Den Bogstifter.

Ålfen 1860.

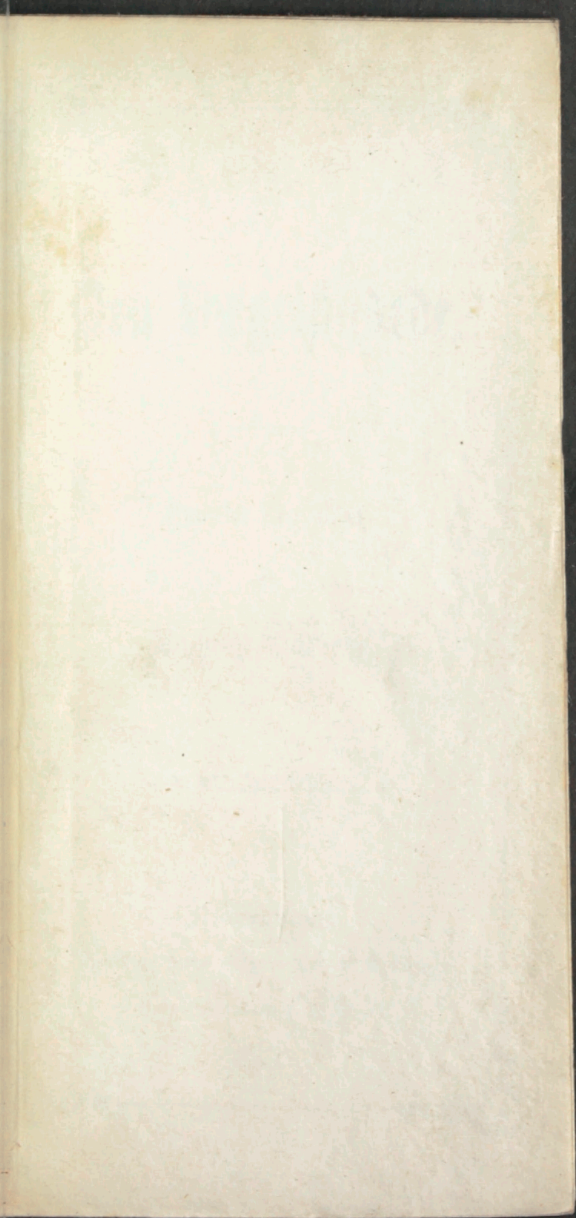
55.-109

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020100169

5

Den Vægelsindede.

Komedie i tre Akter

af

Ludvig Holberg.

Kjøbenhavn.

Trykt og faaes tilkjøbs hos E. C. Løser,

Store Kjøbmagergade Nr. 26 (gl. 13).

1860.

Personerne.

Lukretia, den Bægelsindede.

Henrik, hendes Tjener.

Pernille, hendes Pige.

Petronius, Magister.

Helene, en Jomfru.

Leonore, en Jomfru.

Eraste.

Apicius.

Christoffer, Erastes Tjener.

Espen, Apicii Tjener.

En Læge.

Musikantere.

(Scenen er i Kjøbenhavn.)

Den Vægelsindede.

Første Akt.

Første Scene.

Helene. Leonore.

Helene. Tæel aldrig derom, min kjære Jomfru! Vi ere lige vel faren Begge, hvorvel vore Dybartere ere af stridige Humeurs, saa at jeg veed ikke, hvo af os mest er at beklage.

Leonore. Det er uden Tvivl jeg; thi enhver Mandsperson, der er dannet som Hendes Broder Grasse, kan flye et Fruentimmer nok at bryde sit Hoved med. Det lader, som han elsker mig; men jeg kan forsikre Hende, at i al den Tid, han har søgt min Omgængelse, har han aldrig erklæret sit Hjertelag uden paa en meget forblommet Maade. Mit Sind, min Opførsel og Levemaade synes at behage ham; ikke desmindre er jeg dog vis paa, at, hvis han blev kjendt med nogen Anden, som var endnu meer stille og økonomisk end jeg er, da forlod han mig, hvor ærlig han end er.

Helene. Hvad Hendes Broder Apicius angaaer, da kan jeg ikke sige, at hans Tale er forblommet. De allerprægtigste Kjærlighedserklæringer koster ham Intet; men jeg veed ikke, om jeg kan sætte mindste Tro dertil, saa ubestændig er han. Jeg begynder allerede at blive kjed af hans Væsen, og ønsker af mit Hjerte, at han kunde træffe en Brud, der var lige saa gal, som han selv.

Leonore. Hun gjør min Tro vel derudi, Jomfru! Jeg skal min Tro følge Hendes Exempel.

Helene. Jeg tilstaaer vel, at det er noget vanskeligt ganske at forlade Den, som man eensgang har gjort sig Tanker om.

Leonore. Det er sandt nok; men hvad er herved at gjøre.

Helene. Jeg bilder mig ind, at man nok skulde bringe dem paa rette Bei ved at forestille den Ene hans alt for store Uerbarhed og Sparommelighed, og at vise den Anden, hvor meget han lider formedelst hans flygtige Sind og vellystige Levnet.

Leonore. Ei! mon Saadant ikke er sagt dem uden Frugt hundrede Gange tilforn? Jeg var tilfreds, at Monsieur Grasse var kjendt med en vis Dame, som jeg talede med igaar, som jeg ikke vil nævne. Jeg troer

virkelig, at den samme Kone skulde kurer ham. Hun har alle de Qualiteter, som han forlanger hos et Fruentimmer. Hun er økonomist, stille og indgetogen, men paa saadan urimelig Maade og udi saadan høi Grad, at han af en kort Omgængelse med hende skulde faae Afsty for flige Folk, som han holder for de mest fuldkomne. Man kurerer ofte Folk paa saadan Maade naar ingen Formaninger kan hjælpe.

Helene. Hvor boer den Dame?

Leonore. Jomfruen forlader mig, at jeg ikke kan sige det. (sagte) Det er den Galanterikræmmerste, som her boer.

Helene. Det er endelig ligemeget. Jeg troer vel, at her er meer end een underlig Kone udi Byen; men eftersom Jomfruen holder for, at Saadant skal kunne kurer min Broder Erasme, naar han seer udi Andre hvor ilde deslige Qualiteter lade, naar de taer Overhaand, saa skal jeg ogsaa gjøre et Forsøg med Monsieur Apicius; thi jeg taledes ogsaa forgangen Uge med en Dame, som synes at have det Sind og de Qualiteter, som han leder efter, men det Samme er udi en saa forfækkelig høi Grad, at jeg er vis paa, at hvor meget han roser Saadant, saa skal han stilles med Bæmmelse fra hende. Jeg skal ikke kunne sige, om samme Dame er Enke eller Jomfru endnu.

Leonore. Det er ligemeget; men boer hun i dette Nabolag?

Helene. Jomfruen forlader mig, at jeg ikke kan sige det. Jeg kan tie lige saa vel som Hun. (sagte) Det er den Galanterikræmmerste, som boer i dette Huus.

Leonore. Hvorledes har da Jomfruen fundet hende?

Helene. Hun gjør ikke Andet end synger, leer, danser og taler Galsskab. Jeg saae hende aldrig tilforn; men hun aabenbarede mig hemmelige Sager, som hun ikke havde burdet betroe til hendes bedste Venner.

Leonore. Menneffets Humeurere ere dog stridige! Jeg skal i det ringeste gjøre et Forsøg med den ærbare Kone.

Helene. Og jeg min Tro med den galne.

Leonore. Jeg skal faae Erasme til at gjøre Bist der iestermiddag.

Helene. Og jeg skal formaae Apicius til at besøge den Anden ogsaa iestermiddag.

Leonore. Saa kan vi siden fortælle hinanden, hvordan det er løbet af. Men jeg seer En kalde paa mig, jeg maa forlade Hende lidt. (Hun gaaer.)

Anden Scene.

Helene (*alene*). Mademoiselle Leonore har min Tro ikke Uret derudi. Jeg haaber at Monsieur Apicius naar han faaer denne underlige Kones Lader at see, jo skal faae Affmag for hendes Artighed og med Latter siden fortælle mig hans Tanke derover, hvilket skal kunne give mig den bedste Anledning at afmale hans eget Portrait og vise, hvor hæsligt det er. Det maa i det ringeste komme an paa et Forsøg. Men der seer jeg den underlige Kones Tjener. Jeg maa give mig lidt i Snak med ham.

Tredie Scene.

Helene. Henrik.

Helene. Hør, min Ven! har I længe tjent her i Huset.

Henrik. Ungefær udi tre Aar.

Helene. I er saamæn lykkelig at tjene hos en Dame, der er altid saa lystig, saa gavmild, og saa aabenhjertig.

Henrik. Hun har ret, min kjære Jomfru.

Helene. Den første Gang jeg havde den Ære at see hende, betroede hun mig alle hendes hemmelige Sager.

Henrik. Ja, hvad Ondt var derudi? Det er Tegn til et ædelt Hjerte.

Helene. Godt nok; men man kan dog gjøre for meget af saadant.

Henrik. Man maa sige derom, hvad man sige vil, saa er det dog en Dyd.

Helene. Jeg beder om Forlabelse. Alt hvad man gjør for meget af, taber Navn af Dyd. Det er ogsaa en Dyd at være gavmild, men naar den gaaer for vidt og bliver til Ddselhed, er det en Udyd, hvilken er lige saa lastværdig som Gjerrighed.

Henrik. Jeg har kun maadelig studeret. Derfor vil jeg ikke agere hendes Sag.

Helene. Jeg beder, at I vil formelde min Respekt til hende. Men jeg maa hen at see hvor Jomfru Leonore blev af. Jeg glemte at sige hende Noget. (*Hun gaaer.*)

Fjerde Scene.

Henrik. Leonore.

Henrik. Dersom denne Jomfru kom nu isformiddag til os, skulde hun ikke meer kjende min Madame, saa ond og traurig er hun nu, medmindre hun har faaet andet Sind siden jeg gik ud.

Leonore. Jeg seer, at hun er alt borte. Men der er vist Tjeneren til den underlige Kone, jeg nyligen talede om. Hør, min Ven! tjener I ikke her?

Henrik. Jo jeg gjør saaman.

Leonore. Jeg beklager Jer og alle dem, som har saadant Herfskab.

Henrik. Hvi saa?

Leonore. Det er den fortrædeligste Kone, som jeg nogentid har seet.

Henrik. Kan nok være.

Leonore. Jeg har aldrig kjendt Noget saa traurig, saa karrig og saa mistænkelig.

Henrik. Det er ikke min Skyld.

Leonore. Jeg skal aldrig sætte min Fod inden hendes Dør oftere.

Henrik. Ligesom Hun finder det for godt.

Leonore. Thi jeg har min Tro ingen Lyst til at oversuses oftere.

Henrik. Hun har Ret derudi.

Leonore. Men saae I ikke en Jomfru her nyligen.

Henrik. Jo jeg saae nylig et Menneske klædt som en Jomfru. Om hun endnu er Jomfru, det er Noget, som jeg ikke skal kunne sige. Hun gik den Vej. (Leonore gaaer.)

Femte Scene.

Henrik (alene). Dersom jeg vilde daglig øve mig i at forsvare min Madame, kunde jeg med Tiden blive en stor Prokurator, hvis Hoveddygtighed bestaaer nu i at rose en Ting, nu igjen at forsvare det, som er lige tværtimod den samme. Jeg behøver intet andet Udværk end min Madames Sind; thi naar hun otte eller ni Gange om Morgenens har været vexelsviis from, ærrig, gudfrygtig, ugudelig, verdslig, geistlig, ødsel, sparsom, aabenmundet, taus, ydmyg, hovmodig, saa veed jeg det er ikke langt fra Middag; og naar hun om Eftermiddagen har spillet lige saa længe Bold med hendes Sind, veed jeg ungefær at det er Aften. Da hun viste mig i Byen, talede hun om lutter Huusholdning, sukkede over Tidernes Banfelighed, og stiftede mig efter denne Rugsimle, hvoraf hun vil æde den halve Deel til Frokost. Jeg har længe grublet paa, hvad det kan være, og endelig efter lang Spekulation faldet paa de Tanker, at der maa være en fem, sex Sjæle i hende, som fører Krig sammen. En gudfrygtig Sjæl, hvilken, naar, hun faaer den ugudelige Sjæl under sig, blier Madamen gudfrygtig, saa længe det varer; den men-

geerlige Sjæl, naar den faaer den ødsle paa Anæerne, saa blier hun menageerlig, og skifter mig i Byen efter en Rugsimle til Frokost; medens jeg er i saadant Grinde, hænder det sig, at den ødsle Sjæl faaer Overhaand, saa vil hun have Sukkerlade. Den lystige Sjæl faaer Overhaand, saa skal jeg ud i Byen undertiden i saadant Veir, som en Hund ikke vil gaae ud udi, for at skaffe hende Kompagni; medens jeg er ude, spiller den traurige Sjæl Mester, da finder jeg hende grædende over „Taare-Persen“ naar jeg kommer tilbage. Undertiden har hun to Passioner paa eengang, som for Exempel: jeg saa hende igaar dandse og græde tillige, da kan jeg tænke, tvende Sjæle paa eengang regjerede, og da gaaer det til, ligesom i et Huus, hvor Mand og Kone, som ere stridige og lige stærke, verelviis regjere; thi da kan man ligesaa liden Grund finde i Huusholdningen, som jeg kan finde udi vor Madames Sind. Mig synes, at den rette Aarsag er vel nok truffen for en ustuderet Person, som jeg er; thi af Veirliget kan det ikke komme, eftersom jeg har tidt seet hende græde udi Solstin og dandse udi Sluus. Men, see! der er Magister Petronius, jeg maa give mig lidt i Snak med ham. Han er en lærd Mand, som kan give mig Aarsag til Saadant.

Sjette Scene.

Henrik. Petronius.

Petronius. Hør, Henrik! hvem skal have den Simle?

Henrik. Jeg veed min Tro ikke.

Petronius. Hvilken Snak! hvem har stiftet dig efter den?

Henrik. Madamens sparsommelige Sjæl, som var Bormester over de andre Sjæle da jeg gik ud.

Petronius. Hvad Pokker er det for Snak, Henrik! du maa ikke have vel udsovet inat; hvorledes lever ellers din Madame?

Henrik. Skam der veed, om mit Navn det er.

Petronius. Jeg troer den Dreng er gal. Kanst du ikke sakte svare mig til det, som jeg spør dig om, nemlig: hvorledes din Madame lever?

Henrik. Maatte jeg spørge Monsieur først, om vi faaer godt Veir imorgen?

Petronius. Det kan hverken jeg eller Nogen sige for vist, Henrik! Nu er det ondt Veir, men det seer dog ud til at blive godt Veir imorgen; ellers er intet mindre at bygge paa end Vind og Veirligt.

Henrik. Jeg mener dog, at min Madames Humour er mindre at bygge paa. Det er vel sandt, at Beirligt løber noget galt, sær udi April Maaned, men i min Madames Sind regner det og er Solstin sexten Gange om Dagen, endogsaa udi Juli Maaned. Hvad kan man kalde saadant paa Danst.

Petronius. Man kalder slige Folk paa gammel godt Danst: Bægelsindede.

Henrik. Men hvoraf kan Saadant komme? Mon saadanne Menneſter ikke har mere end een Sjæl?

Petronius. Al nei, Henrik! det kommer af Blodet: Ex circulatione sanguinis majori vel minori, vitium illud est in sanguine, non in anima. Exempli gratia, si forstaaer du mig?

Henrik. Erbe mirbe firbe farbe larbe ſkaarbe maarbe kaarbe — forstaaer J mig?

Petronius. Nei, jeg forstaaer ikke Kragemaal.

Henrik. Jeg forstaaer ikke heller Klosterlatin. J lærde Folk er, med Permission at sige, ligesom J ere galne. Det er jo let at begribe, at man maa ikke snakke Latin med mig. Siig mig derfor paa godt Danst, hvoraf Saadant kan komme?

Petronius. Der kan findes en Hob onde galdefulde Bædſter i et Menneſtes Legeme, som nu regjere mest udi een Deel af Legemet, nu udi en anden, hvorefter Sindet dreier sig; naar de onde Bædſter sætter sig mest for Hjertet, er man melankolist, og naar de forflytter sig, bliver man glad igjen.

Henrik. Ei, Monsieur! det er ikke Saadant som jeg spør om. Var det kun saaledes beſſaffet, at min Madame var stundom bedrøvet, stundom glad, saa kunde man tilſkrive Blodet og Bædſterne Saadant. Men hun er stundom saa fortrolig, at hun ſkulde fortælle, end sin Uven, hvor mange Gange hun har ladet sig forlyſte ſiden hendes Mandſ Død, stundom igjen saa miſtænkelig, at hun sætter Ord paa Skruer, endogsaa for hendes beſte Venner. Een Dag er hun ſyg af Gult, en anden af for megen Mad. Een Dag løber hun for Mandſolk, en anden løber hun efter dem. Nu kan Folk ikke lide hende, fordi hun er for meget taus, nu fordi hun er for meget ſnakſom. Nu bliver hun vred naar man taler vel om Folk. Nu bliver hun vred naar man taler ilde om de Samme. Nu holder hun for, at Alting regjeres af en Slumpelykke. Nu tilſkriver hun Himmelens Direktion, at hendes Grød ikke er bleven ſveen,

eller at hendes Kaffe er klar, og har en nymodens Smag. Nu er hun syg af Arbejd, nu af Dovenhed.

Petronius. Det kommer Altsammen af Bædsterne.

Henrik. Kommer det af Bædsterne, saa skulde jeg tænke, man kunde finde noget paa Apotheket at kurere Mistanke og Ugudelighed med.

Petronius. Om Saadant kan kureres med Noget paa Apotheket eller ei, det maa Doktorne sige. Jeg siger kun, som en Philosophus, at det kommer af Bædsterne.

Henrik. Og jeg siger, som ingen Philosophus, men som et fornuftigt Menneſte, at det ikke kommer af Bædsterne.

Petronius. Ei! vil du disputere det, som alle lærde Folk ere enige udi?

Henrik. Lærde Folk enige! jeg har aldrig hørt min Livstid, at lærde Folk ere enige, hverken i Det eller Andet.

Petronius. Jeg følger Aristotelis Mening efter Iderudi, saa vel som i Andet.

Henrik. Ei! hvad var det for en Mand?

Petronius. Det var en stor Philosophus, som har levet for henved 2000 Aar siden.

Henrik. Og jeg følger Fornuften, som har været til fra Methusalems Tider.

Petronius. Hvad er da din Mening?

Henrik. Hvad vil I da give mig derfor? thi jeg følger min Wiisdom ligesaa dyrt, som en Anden. I lærde taer jo Penge for Alting, og har det mindre fornøden, end jeg og mine Lige. Dog, paa det I skal see, at jeg er ikke misundelig, da vil jeg give tilkjende de naturlige Aarsager, som jeg efter lang Spekulation har udgrundet. Jeg har hørt sige af lærde Folk (thi jeg ijenie hos en tydsk Balbeer, førend jeg kom her) at Ens Sjæl undertiden kan forflyttes i en Anden. Nu kan det være, at maastee paa samme Tid, som min Madame blev fød, en Ræv, en Gaas, et Egern, en gammel Kat, en Hjort, en Skildpadde, en Fisk, en Skade, en Ulv, et Lam ere døde, og deres Sjæle allesammen har taget Logement udi Madamen, hvor de endnu er og blier, saalænge hun er saa vægelsindet. Naar nu Gaasesjælen fører Regiment, saa har hun Gaaseforstand; naar Ulvesjælen regjerer, saaer jeg Hug og onde Ord for Jngenting. Naar Fiskesjælen har Magten, sidder hun og maaber i Selftab; og naar Skadesjælen er Bormester, løber Munden paa hende som Hjulene paa en Postvogn.

Petronius. Ha, ha, ha, det er Skabe, Henrik! at du ikke har studeret.

Henrik. I mener maaskee saa havde jeg end bleven galere end jeg er.

Petronius. Men er det vist, at din Madame er saa vægelsindet?

Henrik. Ja min Tro er det vist. Jeg har øvet mig i at efterabe hende, og svær vor Stuepige, at hun vil heller see mig agere saaledes end gaae paa den stærke Mand, eller høre paa Chilian og Hans Wurst.

Petronius. Ak, hjerte Henrik! lad see Noget ogsaa, hvor du bær dig ad.

Henrik. Ja nok; for Exempel: Nu er jeg i godt Humeur. Hør, Monsieur, den største Fornoielse for mig er, at jeg kan komme i Selskab med lærde Folk, besynderlig Saadanne, som min Herre, af hvis Mund der flyder lutter Honning, af hvis Tale end Stene maa bevæges. (Han tier lidt og stirger sig om Vinene.) Monsieur! I er en lærd Mand, men I er ogsaa en Pedant; jeg hører undertiden heller min Koffepige tale end Jer; thi hun taler fornuftigt udi en slet Koffepigestiil, og I fører Vølfsesnak udi en lærd Stiil.

Petronius. Ha, ha, ha!

Henrik. Nu paa en anden Maade. (Tager en Stol.) Vil Monsieur ikke behage at sidde ned? Jeg beder ham derom, Han skal min Tro ikke staae. Gjør mig den Fornoielse, min Herre, at sætte sig. (Naar Petronius vil sætte sig, trækker han Stolen bort under ham, saa han falder paa sin Rump og siger da): Monsieur! Den Stol er for god for Jer; vil I sidde, saa kan I sidde paa Bænken.

Petronius. Hør, Henrik! jeg forlanger paa saadan Maade ikke, at du skal agere længer.

Henrik. Ei, Monsieur! bilder Jer kun ind, at det kommer af Bædsterne, saa kan I umulig blive vred. Nu vil jeg fare fort; ihl det er kun en Begyndelse. Monsieur skal have sin Fornoielse deraf.

Petronius. Nei, Henrik! du kan suldsøre Komedien for Stuepigen.

Henrik. Monsieur maa ikke tage min Dristighed til ilde op. Jeg gjorde det kun for at forklare ham Sagen saa tydelig, som muligt var.

Petronius. Man kan aldrig agte, hvad Tjenere vil sige om deres Herreskab. Jeg holder for, at hun er en af de behageligste Folk i Byen; thi saa tidt jeg har hørt den Vre at tale med hende, har hun begejnet mig med største Høflighed.

Henrik. Jeg er bange, at Monsieur er bleven vred paa mig, og jeg har skjæmtet for stærkt.

Petronius. Af nei! Jeg kan nok taale Skjæmt. Jeg har kun alene ondt af, at du taler saa ilde om min Madame.

Henrik. Jeg troer ikke, at Monsieur har Tanke til hende.

Petronius. Jo (her imellem os at sige) Henrik! Saa er hun den Dame, jeg har mest Estime for.

Henrik. I har Fanden heller? Havde jeg vidst det, havde jeg min Tro ikke talt saa meget Galsskab. Men har Monsieur Tanke til at gaae noget videre end at have en ordinaire Estime for hende?

Petronius. Jeg vil gaae saa vidt, som jeg kan.

Henrik. Ikke vil Monsieur have hende?

Petronius. Det er virkelig mit Forsæt.

Henrik. Ret til Rone?

Petronius. Ja, hvad Andet?

Henrik. Min Herre! saa taer jeg mine Ord tilbage, og forsikrer, at det er lutter Løgn Alt, hvad jeg har fortalt om hende.

Petronius. Jeg troede i Sandhed ei heller det Ringeste deraf.

Henrik. Havde min Madame havt nogen af de Qualiteter, som jeg beskrev, saa havde det været ilde af mig at male hende saadan af; men efterdi hun just er Exempel paa Bestandighed, saa lider hun ikke derved. Som for Exempel, om jeg vilde sige, at Monsieur var en Pedant, det var ilde gjort af mig; thi saasom han er en grundlærd Mand, saa kunde Folk tænke: Det kan vel være: han kan maaskee have en Nlem af Huden, eftersom en Pedant og en lærd Mand, hvorvel de aldeles ikke ere eet Slags Folk (thi det var Synd at sige), saa blier de dog regnet som Sødskendebørn. Men om jeg sagde, at min Herre kunde hverken strive eller læse i Bog, det kunde strax alle Folk høre, var Gjelteri. Ligesaa er det med min Madame; thi saasom hun er altid lige eens, ligesom I seer denne Simle, saa lider hun Intet ved saadan Tale. Men vil Monsieur tale med hende nu? det er noget tidligt; Bøden er ikke endnu aaben.

Petronius. Nei! jeg veed et Sted, hvor hun er buden isformiddag. Der kommer jeg ogsaa. Adieu.

(Gaar.)

Henrik (alene.) Da jeg horte, at han var forlobt, sadlede jeg om; men det kan jeg sige, at saaer han

hende, saa faaer han ferten Lykker og Ulykker om Dagen; ikke uden han er saa lærd, at han kan mane om nogle af de onde Sjæle ud. Men der seer jeg Pernille kommer og aabner Bøden.

Syvende Scene.

Henrik. Pernille.

Henrik. Er Madamen klædt, Pernille?

Pernille. Ligesom hun skulde gaae til Bryllup.

Henrik. Da hun skiftede mig i Byen efter dette Brød, var hun saa skiden som et Sviin. Maaskee hendes artige Sjæl nu spiller Mester.

Pernille. Gaf til Bloksbjerg med din Gladder! Men stod her ikke nylig en Mand, som du talede med? Vilde han tale med Rogen her i Huset.

Henrik. Det er en Mand, som hedder Magister Petronius.

Pernille. Vilde han tale med Madamen?

Henrik. Han vilde min Tro meer end tale med hende, om han maatte raade sig selv. Han er ganske forlobt i hende, og hun er ligesom forstrammeret udi ham, i mine Tanker. Dersom hun gaaer ud idag, er det for at tale med ham paa det tredie Sted.

Pernille. Hvad siger du? Men har han Midler?

Henrik. Hvad ellers? Han har alle sine Lommer og Lædiker fulde af Philosophi.

Pernille. Der vil min Tro Andet end Philosophi til at sætte Bo.

Henrik. Sandt at sige, saa kjender jeg ham ikke uden af Person; men han veed mit Navn og har udspioneret Alting her i Huset indtil Hunde og Ratter, saa jeg troer at han kjender dig ogsaa.

Pernille. Men hvoraft veedst du, at han elsker Madamen?

Henrik. Han har sagt mig det selv.

Pernille. Jeg beklager ham da af mit ganske Hjerte. Men der seer jeg Madamen.

Ottende Scene.

Henrik. Pernille. Lukretia.

Lukretia. Henrik! hent mig en Portechaise. Jeg vil ud.

Henrik. Vil Madamen lade sig bære udi dette deilige Veir?

Lukretia. Ingen Raisonnements. Gjør, som jeg siger.

Henrik (til Porteurerne). Hører I, tobenede Heste, kommer hid med jer Veste.

Lukretia. Henrik! gik ind og pynt dig noget, du skal ud med mig.

Pernille. Hun vil da gaae ud, Madam?

Lukretia. Ja Pernille! jeg maa endelig ud.

Pernille. Ha, ha, ha.

Lukretia. Hvad vil den Latter betyde?

Pernille. Jeg veed den hele Hemmelighed, Madam!

Lukretia. Hvilken Hemmelighed?

Pernille. Der er en vis Magister Petronius. Det er ikke for Intet, at han gaaer og støver saa her omkring Huset. Jeg veed, at han er forlobt i Madamen.

Lukretia. Hvem har sagt dig det?

Pernille. Henrik.

Lukretia. Hør, Pernille! du est en Næseviis. Er det ikke usorøstet, at en Tjenestepige tør saaleges tale udi sit Herstabs Nærværelse? Derjom du aabner din Mund, for at tale videre derom, da skal jeg føre dig paa Døren.

Pernille. Jeg beder om Forladelse. Jeg skal ikke tale meer derom. Undertiden bær Madamen stor Fortrolighed til mig, undertiden igjen har hun mig mistænkt. Har jeg vel nogen Tid robet hende?

Lukretia. Det siger jeg endelig ikke.

Pernille. Hun maa herefter beholde hendes Hemmeligheder for hende selv. Jeg skal aldrig forlange at vide Noget deraf.

Lukretia. Nu! giv dig tilfreds! Jeg skal aabene for dig den hele Sag.

Pernille. Nei! jeg er ikke nysgjerrig, Madam.

Lukretia. Denne Pige er forbandet vanskelig. Lad os gaae ind! jeg skal fortælle dig den hele Sag.

Pernille. Ak!

Lukretia. Nu vil jeg, at du skal vide den.

(Gaaer ind med Pernille.)

Henrik (kommer ud igjen i Læbet). Jeg var nys et Øvlin, nu er jeg bleven til en Læbet. Om en Time blier jeg nok forvandlet til et Øvlin igjen. Min Klædebragt ser som et Veirglas paa Madamens Sind. Hun er i mine Tanker, med Monsieur Pedants Permission, som nylig tog hendes Parti, den underligste Dvinde paa Jorden. Naar det er ondt Veir, saa gaaer hun, og naar det er Solskin, saa laer hun sig bære. Men det

er bedst at tie. Der kommer hun. Ak! Himmel er det muligt? er det Madamen? nu seer hun jo ud, som en gammel Huuspostil.

Lukretia (Net Klædt). Henrik! har du bestilt Portchaisen?

Henrik. Ja, der staar den.

Lukretia. Det var ret ilde.

Henrik. Hvi saa?

Lukretia. Jeg har betænkt mig igjen. Jeg vil gaae tilføds.

Henrik. Er det muligt, at et Menneſte ſaaledes —

Lukretia. Ingen Sliddersladder! Gaa til Porteurerne, at de ikke umager ſig dennegang. Naar jeg har beſluttet en Ting, maa det ſtaaſt faſt.

Henrik. Men, Madame!

Lukretia. Du kjender jo min Beſtandighed. Jeg har beſluttet at gaae tilføds. Det er nok.

Henrik (ved ſig ſelv). Jeg har aldrig haft den Vre at kjende hendes Beſtandighed. (hoir) Hør J gode Veſtebrugere: Madamen har Jer ikke nødig dennegang. Hendes Beſtandighed tillader hende ikke at holde ſit Løſte.
(Lukretia gaaer ud og de Andre ind.)

Anden Akt.

Førſte Scene.

Erſte (alene). Det er nogle forſtyrrede Moder i denne By, naar man vil anſee dem med rette Dine. Det ſynes vel en Hoſlighed af en Mand, at han tilbyder mig ſin Tjener for at lyſe mig og ſin Bogn for at kjøre mig hjem. Men naar man grunder noie derpaa, ſaa falder det ſaaledes ud: Monſieur! vil J ikke være af den Godhed at give min Tjener otte Skilling for det, at J var her; hvortil jeg ſvarer: Nei, ſaa min Tro vil jeg ikke; hvorpaa han ſiger: J ſkal ſaa-mæn ikke komme af mit Huus, ſeend J giver min Tjener otte Skilling, og holder mig ſaa længe indtil jeg maa bekvemme mig dertil. Nu hænder det ſig, at jeg ſamme Aften har et Grinde hos Flere, ſaa byder en Anden mig ſin Bogn til at kjøre hjem; ſaa raiſonnerer jeg ved mig ſelv: Der otte Skilling, der atter otte Skilling og her en Mark til Rudſten, det gaaer ikke an, proteſterer derfor af al Magt mod den Hoſlighed. Men det hjælper ikke; thi han gjør ſin Saligheds Eed paa, at jeg ſkal give hans Rudſt en Mark eller tolv Skilling i det ringeſte. Nu er En ſaa hoſlig,

jeg byder mig til sig paa Landet; han svar paa, det
 skal ikke koste mig en Skilling, stikker derfor sin egen
 Bogn efter mig. Det er jo meget skikkelig? Jeg er
 forbunden at gjøre den Mand tilgode igjen, naar
 han kommer til Byen? Han paastaar endelig ikke som
 en Ret, at jeg skal gjøre ham Bederlag igjen i mit
 Huus; men alene, at jeg skal give hans Rudst fast
 ligesaa meget i Drillepenge, og undertiden mere, end
 jeg kunde give for en Retourvogn og at jeg for Natte-
 reise giver hans Stuepige en Daler eller to, ligesom
 jeg har været længe i hans Huus til. En Anden
 var en gammel Hare liggende, den flyer han til en
 Bonde, som reiser fra Kallundborg eller Korsør til
 Kjøbenhavn; det er jo en stor Høflighed? men naar
 jeg har betalt Fragt, Afciise og Drillepenge derfor, saa
 er jeg vis paa, at Haren er betalt. Den eneste For-
 skjel imellem at kjøbe en Hare og at faae en til For-
 æring, er, at jeg for det Sidste maa skrive et Compli-
 mentbrev, og give sex, otte Skilling til Postpenge
 ovenikjøbet. Derfor var en vis Mand fordem saa
 mild i Jylland, at, naar han vilde forære Amtmanden
 et Par Høns, tog han sin Tjeners Liberi paa for at
 løppebære Drillepengene selv; og, saasom Amtmanden
 var en raisonnabel Mand, besandt han sig ikke ilde ved
 nogle Foræringer. Man kan edelægges her i Landet
 endogsaa af Folks Høflighed; thi Alting skal være saa
 stort; den ene vil være mere genereux end den Anden,
 og vi ere dog Stodderne tilsammen. Jeg har kun for-
 søgt den mindste Deel. Naar jeg bliver gift engang,
 saaer jeg at vide meer deraf. Kunde jeg dog ikkun
 faae en Kone, som var ligesaa sindet som jeg, skulde
 jeg have gode Betie. Vi vilde for det første ingen
 unyttige Gaver skjenke hinanden. Vi skulde lade Præ-
 stien ubi nogle saa Venners Nærværelse vie os sammen,
 og derpaa uden videre Ceremonier smukt gaae tilsengs.
 Jeg vilde see paa Den, der torde sige, at vi vare ikke
 derfor rette Ægtefolk eller i alle Maader ligesaa gode, som
 de Andre, der dandse tilsengs med Makroner og Mars-
 epaner i Mæven. Naar min Kone kom i Barselseng,
 skulde hun Ingen lade det vide og derved spare baade
 paa sine Penge og sin Helsen, og skulde hverken Præst
 eller Degn blive fede derved, og vilde jeg see paa Den,
 der torde sige om mit Barn, at det ikke var lige vel
 døbt for det. Han, som dræber Folk med Sangklof-
 tterne, skulde aldrig bede Livet af nogen af mine Børn;
 thi Ingen af dem skulde efter Takten føres til Graven.

Men hvor finder man saadan Kone i Kjøbenhavn? Jeg finder vel Mademoiselle Leonore at være en fornuftig Jomfru, hvorfor jeg og præfererer hende for de fleste Fruentimmer, som jeg kender her. Men der er dog Noget at sige paa hendes Opsørsel, saa at, hvor ofte jeg har sat mig for at aabne mit Hjerte for hende, saa dog blier jeg tvivlsraadig, saa ofte jeg estertænker hendes Levemaade. Hun har nylig talt om en Dame, som skal boe i dette Huus, og gjort saadan Beskrivelse over hende, saa at jeg brænder af Begjærlighed at tale med den Samme; men der maa Ingen være hjemme, thi Boden er tilluft. See! kommer der ikke Apicius, Leonores Broder? det er bedst, at jeg gaaer min Vej; thi han importunerer mig altid enten med daarlig Snak eller han vil laane Penge. (Gaaer.)

Anden Scene.

Apicius (alene). Det var pardi en billigt nok. Lad mig see. En Hønsfjødssuppe med Boller, en kal-kunst Hane, et Fad Karper, et Fad Karudser, en Mandeltærte, foruden adskillige smaae Biretter, for en Rigsdaler pro Persona. Man kan jo aldrig anvende sine Penge bedre; det var og en herlig Rodvin, vi havde, saa puur, saa syver, som man kan faae den i Bourdeaux; den Rhinskvin derimod syntes mig ikke saa vel om. Jeg kunde strax smage, hvor man havde hentet den; jeg vil ikke rose mig selv, men det kan jeg sige, at, saasnart jeg faaer en Vin paa min Tunge, skal jeg ungefær sige, om den er fra Abesteen, Béch, Soel, Fabricius eller Biil. Jeg hører ellers, at man skulde have faaet en skøn Vin i de „tre Romere“, der vil jeg hen, for at prøve den. Kunde jeg have det hele Aar igjennem sige Dage, som jeg har havt i disse otte Dage i Nad, byttede jeg ikke Stand med en Churfyrste; thi jeg har spist hver Aften Parer, Algerhøns og Østers. De Østers vare excellente, vi fik igaarastes, men de vare ikke tillavet efter min Smag. Østers maae ikke stubes uden i deres egen Sauce, ellers vil jeg ikke reise mig op for dem. Der er Jüngling, jeg kan ærgre mig meer over, end at see god Mad ilde tillavet, som for Exempel: Den søde Suppe, vi havde iovergaars paa de skjonne Gedder; jeg kan blive gal, naar jeg tænker derpaa; thi Gedderne vare ellers saa deilige, og laae saa krusede paa Fadet, saa at et halvdødt Menneſte kunde alene lede op af at see paa dem. Mig synes, at Saadant er ligesaa galt, som at komme

Sirup i Kaffe. Imorgen skal jeg hen etsteds, hvor jeg saaer kun saa Retter, men vel tillavede. En god Grillade, som jeg garanterer for er vel stegt. En kold Gist med sin rette Suppe. En kalkunst Hane, som er jaget en heel Time i Gaarden, forend den blier dræbt, og en Biin, som jeg er vis paa, smager ikke af Andet end af Druerne; thi jeg har bunden en af mine gode Benner, som skal løse sig imorgen. Det bedste, som er ved Almanakerne, er disse Navnedage, forresten maatte man skaffe dem af, naar man lystede. Jeg vil sætte mig paa en Hest, og ride imorgensformiddag, alene for at faae Appetit. Men der seer jeg Jomfru Helene.

Tredie Scene.

Apicius. Helene.

Apicius. Nu! hvor gaaer det? lille Jomfru! man seer Hende saa sjelden; hvad godt Nyt? Hvor mange Barselstuer har hun været udi denne Uge?

Helene. I skal nok see, at man gaaer hen at høre Ham Regnskab for Saadant.

Apicius. Ingen nye Partier?

Helene. Jeg troer, Han bilder sig ind, jeg gaaer om og soiter i Byen for at høre Nyt; vil I spørge mig, hvor mange Alen Kniplinger jeg har kniplet i denne Uge, det kan jeg sige Jer.

Apicius. Ei! skulde Hun kniple? Hun er alt for artig til det.

Helene. Jeg er ikke bedre end Hans Søster, Jomfru Leonore.

Apicius. Ei! min Søster har ikke været i Moden mange Aar, hun er ikke at regne mod Jomfruen. Men veed Hun da intet Nyt?

Helene. Nei, saamæn veed jeg ikke.

Apicius. Da skal jeg kunne sige Hende Nyt.

Helene. Hvad er det?

Apicius. Drengene paa Gaden løbe om med en Spaadom, som er nylig trykt, at mod Verdens sidste Tider alle Jomfruer skal gaae med Kniplingskjort.

Helene. Det er sandt nok, men der staaer og i samme Spaadom, at paa samme Tid alle unge Karle skal være blinde.

Apicius. Ha, ha, ha! det kalder jeg et Bonmot; jeg vil saamæn kysse dig derfor, lille Helene!

(Den Bøgelstinde.)

Helene. Herre Gud, hvor hestig Han jaager det !!

Apicius. Al, charmante Jomfru! maa jeg roese
kun med den lille Finger paa Hendes Bryst?

Helene. Ei! saa harceleer!

Apicius. Al! ifkun med den lille Finger!

Helene. Jeg troer den Karl spoger.

Apicius. Har Jomfruen Snorliv paa idag?

Helene. Nei, vi gjør os ikke saa gemeen, at gaae
med Snorliv; det er Altsammen gammeldags.

Apicius. Maa jeg ikke se, om Hun har Snor-
liv paa?

Helene. Ei, see her! jeg skal min Tro sige det
til jer Søster.

Apicius. Gud bevare os vel, hvor pene disse
Jomfruer er her i Landet; da er franske og engelske
Jomfruer anderledes. Dersom ikke Julelege var her i
Landet, maatte man forsmægte; thi det er den eneste
Tid om Aaret, de ere noget tamme, da kan man ende-
lig faae et Kys. Bild Eder ind, Jomfru, at det er
Jul; hvad skal den gjøre, som eier dette Pant?

Helene. Den skal holde sin Mund og stjælte
sig selv.

Apicius. Hvor kan saadan artig Jomfru give
saadan slet Dom?

Helene. Jeg er ikke artig, Monsieur; thi jeg
har hverken været i Frankrig eller England. Er Han
forlegen for artige lystige Fruentimmer, som veed at
leve, see, da vil jeg rekommendere Ham en Dame, som
skal være efter hans Sind, og Samme er ligesaa tam
i Fastetider, som i Julen.

Apicius. Vil da Jomfruen have den Godhed
at fore mig an?

Helene. Han maa fore sig selv an.

Apicius. Jeg har jo ingen Adresse.

Helene. Der kan Han let faae Adresse. Det er
en Kone, som sidder stedse i en aaben Bod. Han kan
anvende et Par Skilling paa noget smaat Galanteri,
saa faaer Han baade Varer og Snak for Pengene.

Apicius. Hvor boer hun?

Helene. Her næstved; jeg har aldrig været der,
for idag, men hun trakterede og embrasserede mig,
som vi havde været kjendt i hundrede Aar.

Apicius. Er hun ogsaa Kjon?

Helene. Javist, hun er temmelig Kjon.

Apicius. Den Dame maa jeg min Tro see engang.

Helene. Det bliver nok ikke ved een Gang; thi id

hun har alle de Dvaliteter, som Monsieur leber efter, og som han siger, ikke er at finde hos Truentimmer i Landet.

Apicius. Men hvor boer hun?

Helene. Jeg sagde ham jo nylig, at hun boer i dette Huus.

Apicius. Jeg har min Tro glemt det.

Helene. Ha, ha, ha! han er min Tro alt slagen.

Apicius. Forlad mig, Jomfru! Hun bedrager og derudi. Men, apropos! er hun ogsaa smuk?

Helene. Javist er hun meget smuk; ha, ha, ha!

Apicius. Fjereer mig ikke, Jomfru! nu erindrer jeg, at jeg har tilforn engang spurgt om det Samme.

Helene. Adieu, min Herre! Lykke paa Reisen.

(Gaaer.)

Fjerde Scene.

Apicius. Espen.

Apicius. Saasnart som Boden bliver aaben, skal jeg derind. Men der seer jeg Espen komme meget beleiligt. Hor, Espen, har du nogen Kundskab i dette Huus?

Espen. Nei, Herre! aldeles ingen.

Apicius. Har du aldrig seet Konen i Huset?

Espen. Hverken Konen eller Manden.

Apicius. Der er ingen Mand i Huset.

Espen. Det er saa i alle Huse; thi Konerne agere Mænd og fore Regimentet allevegne. Men maa De Denne er Enke.

Apicius. Jeg er bleven ganske forlibt i hende, Espen!

Espen. Ha, ha, den Kjærlighed vil vel vare lige naalønge, som Herrens andre Elskove.

Apicius. Siig ikke det, Espen.

Espen. Jeg vedder, at inden Aften saa er Herrens Hjerte logeret udi et andet Qvarteer af Byen. Jeg har den Ære at kjende Herrens Hjerte. Det naaer ungefær lige saa rigtigt, som Holmens Klokke. Men er den Kone saa behagelig og artig, at —

Apicius. Det skal jeg endelig ikke kunne sige dig.

Espen. Hvad Pøkker vil det sige? Er I forlibt udi En, som I ikke kjender? Men er hun Enke eller Jomfru?

Apicius. Det skal jeg ei heller kunne sige.

Espen. I gjør mig gal, Herre! Er hun da smuk?

Apicius. Bryd mig ikke længer med dine for-

bandede Spørgsmaale. Gid jeg saaer Skam, om jeg min Livstid har seet hende; men inden et Par Timer skal jeg beskrive hende for dig. Nok er det, at jeg nu siger dig, at jeg er ganske forlibt.

Espen. Hvorfor Fanden er I ogsaa ikke forlibt udi Keiserens Datter i Maanen? Dette er min Tro om det Selsamme.

Apicius. Jomfru Helene, som jeg nys taledes med, har beskrevet hende for mig. Kom, laet os gaae hjem. Jeg maa pynte mig noget. (De gaar.)

Femte Scene.

Pernille. Henrik. Lufretia.

Pernille. Henrik! Madamen kommer. Jeg maa naa aabne Boden. See der er hun. Hun gik ud tilfods og kommer tilbage udi en Portechaise. Det er en Original af en Rone.

Lufretia (sigende ud af Portechaisen). Hvordan staaer det til i Huset, Pernille! har her været Nogen, som har spurgt efter mig?

Pernille. Slet ingen. Men hvoraf kommer det, at Madamen seer saa glad og fornøiet ud?

Lufretia. Jeg er i meget godt Humeur.

Pernille. Det er mig kjært.

Lufretia. Jeg har aldrig gaaet meer fornøiet af noget Selskab.

Pernille. Hvorledes da?

Lufretia. Monsieur Petronius beviste mig saadan Høflighed, saa jeg vil længe tænke paa ham.

Pernille. Men, Madam!

Lufretia. Intet Menneske er mægtig til at modstaae en Person af den Artlighed.

Pernille. Jeg tænkte, at saadan Philosophus skulde ikke kunne sætte noget Fruentimmers Hjerter udi Brand. Men maaskee Madamen er bleven indtagen af hans Lærdom og Bøstalenhed?

Lufretia. Jeg skjøtter ikke meget om hans Lærdom.

Henrik. Madamen har Ret; thi det er ikke med de Slags Rugler, man skyder Stormhul paa Fruentimmernes Hjerter.

Lufretia. Det er min Tro sandt nok; vi vare ikke meer end en Time sammen, og i den korte Tid —

Pernille. Hvad gjorde han da i den korte Tid?

Lufretia. Han tog mig tilside udi en Krog.

Pernille. Hvad?

Lukretia. Han kyskede mine Hænder.

Pernille. Videre.

Lukretia. Han faldt paa Knæ.

Pernille. Videre.

Lukretia. Han udseede dybe Suk.

Pernille. Videre! videre!

Henrik. Videre, videre! Hvad Fandens Videre vil du have? Er det ikke Alt, hvad en ærlig Mand kan gjøre udi offentlig Selstab?

Pernille. Det er ikke uden altformeget.

Lukretia. Du est alt for peen, Pernille! Du vil maaskee, at jeg skal gjøre ligesom den Heltinde, hvis Navn jeg bær.

Pernille. Hvad gjorde hun da?

Lukretia. Da hun blev beangstet af en forlibt Person, stak hun sig selv ihjel med en Dolk.

Henrik. Hvilket Løsskebæst! man finder nuomstunder ikke flere slige Lukretier, siden Verden er bleven mere poleret.

Lukretia. Nei, min Tro gjør man ei.

Henrik. Mig synes, at det var nok-saa heroisk at stikke den ihjel, der negtede et brav Fruentimmer sin Faveur, naar hun trængte.

Lukretia. Det er ikke saa taabeligt sagt, men laer os gaae ind for at aabne Bøden.

Sjette Scene.

Lucretia. Eraste.

Eraste. Jeg længes efter at see den Dame, som Zomfru Leonore har beskrevet for mig. Jeg har længe ledet efter et Fruentimmer af den Charakter, men forgæves; thi de fleste af vore Fruentimmer er saa ilde opdraget og saa hengivne til Bellyst, til Spil og Kvietten, saa at giste sig her i Byen, er at komme udi Verden op til Drengene og siden at gaae med Bettelstaven. Men jeg seer, at Bøden er aaben. Jeg maa derind. Admørgste Tjener, min hjerte Madame! Jeg skulde kjøbslaae Noget med Hende, men jeg ved ikke selv, hvad det skal være.

Lukretia. Det vil ikke sige, min Herre, Han er mig derfor lige vel kjærkommen. Vil Han ikke have en Kop Kaffe med? Jeg skal gjerne have min Kaffe ved disse Tider.

Eraste. Jeg skulde tænke, den Slags Drik var skadelig for Madamen, saa vel som for alle dem,

der af Naturen er traurige; saasnart jeg drifker kun en Krop, faaer jeg strax saadan Hjerteflemmelse, saa jeg synes, ligesom jeg havde gjort en Ulykke.

Lukretia. Ei, det er min Tro kun Indbildning. Henrik! bring en Krop hid. For en halv Snees Aar siden horte man nu aldrig tale Saadant; jeg bilder mig ind, det er gaaet saaledes til: en Jomfru har maaskee en gang af en Hændelse faaet Ondt og bildet sig ind at det kom af Kaffe, hvorfor det hele Nabolag er falden paa samme Griller og omsider den hele By er bleven saaledes anstusket, at de fleste Jomfruer kan faa Ondt alene af Lugten. Jeg læser her en artig Passage om Indbildninger udi denne Bog.

Eraсте. Det er maaskee de tolv aandelige Betænkninger.

Lukretia. Nei, det er en satyrist Roman.

Eraсте. Ei bevare os vel; læser Madamen saadanne Bøger?

Lukretia. Al! ja, jeg er ikke uden for lystige Skrifter. Jeg har selv gjort nogle satyriste Vers, som jeg skal vise Monsieur om jeg kunde finde dem.

(Hun leder, og synger imidlertid en fransk Vise.)

Eraсте. Hvor kommer det, at Madamen sidder her i Boden idag?

Lukretia. For den samme Marsag, som igaar.

Eraсте. Hendes Søster pleier jo ellers sidde udi Boden, hun som er saa meget stille.

Lukretia. Monsieur maa da have seet hende udi Skolen, der er hun nok stille; men naar hun er hjemme, springer hun baade over Borde og Bænke.

Eraсте. Nei, jeg mener hendes vorne Søster.

Lukretia. Jeg hor ingen ældre end paa ser Mar. Om Forladelse, Monsieur! jeg maa tælle efter mine Penge, hvor meget jeg tabte i Cinqville idag.

(Hun begynder igjen at synge en forlbt Vise.)

Eraсте. Madame! jeg tænkte at finde en Lukretia her, men —

Lukretia. Han har deri ikke taget feil; thi jeg hedder ogsaa Lukretia.

Eraсте. Hun svarer da ilde til Hendes Navn; thi Hun træder aldeles ikke den Lukretia's Fodspor, hvis Navn Hun bær.

Lukretia. Det gjør ei heller nodigt, Monsieur! thi den samme Lukretia var en taabelig Gaas. Det er nuomstunder ikke meer Moden at myrde sig selv for at forsvare sin Rydshed.

Eraste. Adieu, alamodiske Lucretia!

Lucretia. Adieu, Monsieur Huuspostil.

Eraste. Adieu, kydske Thais!

Lucretia. Adieu, kydske Joseph!

Eraste. Adieu, Madame la Kofette!

Lucretia. Adieu, Misanthrope! (Eraste gaar.)

Syvende Scene.

Lucretia (alene). Jeg har aldrig seet saadan urimelig Karl som Denne. Han kommer her og skjelder mig Huden fuld udi mit eget Huus. Jeg burde have alladet ham prygle paa Døren, paa det han en anden Gang kunde have desmeere Respekt for Fruentimmer. Det synes, at den lumpne Karl var alene hidkommen for at udøse sin Galde paa mig. Ak, hvor slet er dog ikke dens Billaar, som maa altid holde sine Døre aabne og undertaste sig al Slags Folks Grovhed. Jeg vilde ønske, at jeg var indsluttet udi et Kloster! thi jeg finder kun liden Fornoielse i Verden. Snart er man ikke udi godt Humeur forend der kommer et eller andet ondt Menneſte, som bringer En deraf igjen.

(Hun læser Romanen under Bordet, og sætter sig til at græde over en geistlig Bog.)

Ottende Scene.

Lucretia. Apicius.

Apicius. Ak! charmante Madam, det er en dobbelt Avantage at kjøbslaae med Dem.

Lucretia. Hvi saa?

Apicius. Baade saaer man de bedste Varer, saa og kan man tilligemed have den Gæde at tale med den artigste Enke her i Byen.

Lucretia. Jeg er aldeles ikke af de Snakksomme, Monsieur! vil heller ikke taale saadan Skjemt.

Apicius. Bevare os, min søde Madam! hvor har bragt Hende saa af Hendes deilige Humeur?

Lucretia. Min kjære Mand! jeg er altid ligesom I seer mig nu.

Apicius. Hvo der troer Saadant, har et Steenhjerte. Men hvad er det for en Bog, Madamen studerer udi? det er vel af Molieres Comedier?

Lucretia. Nei saamæn, det er ikke Bog for mig; jeg sidder og læser lidt udi „Taarepersen“.

Apicius. „Taarepersen“? Ei! man bliver saa melankolisk af saadanne Bøger.

Lucretia. Neivist, jeg bliver heller i godt Humeur af saadanne Bøger.

Apicius. Ja, i visse Maader har Hun Ret derudi; thi naar Sindet er besværet, kan man useilbarlig finde Trost udi saadanne Bøger.

Eukretia. Al! ja, men man maa dog holde sig Maade ved saadan Læsning; thi man blir visseelig noget melankolisk af saadanne Bøger.

Apicius. Men hvortil bruger Hun denne Bog? Jeg seer, det er en satyriske Roman.

Eukretia. Af den river jeg Blade ud og gjør et Kræmmerhuse.

Apicius. Ei! det er Synd, Madame! det er en Bog fuld af nyttig Skjæmt.

Eukretia. Jeg har min Tro ikke fundet et sundt Ord deri.

Apicius. Ja, det er ligesom man vil tage det til; mod andre solide Bøger kan den ikke kaldes god.

Eukretia. Saa maa I da, kjære Mand! ikke have læst den med Eftertænkksomhed; thi naar man seer det med rette Øie, finder man dog en mægtig Hob Godt derudi.

Apicius. Det er sælsomt, Madamen roser og fordommer sin egen Mening, alene fordi den er i en Andens Mund; dersom Madamens Artighed mig ikke var bekjendt, skulde man tænke, hun var noget bizar. Men maaskee Madamen er ikke vel idag.

Eukretia. Nei, alle Fredagseftermiddage pleier jeg gjerne have Hovedpine.

Apicius. Dersom skal jeg sige Hende et godt Raad; Hun skal lade sig trykke en Almanak aparte med ingen Fredag udi.

Eukretia. I skjæmter dermed, men det er min Tro dog saa; jeg kan sværge paa, at jeg mange Lider har været meget vel, men saasnart jeg har eftertænkt, at det var Fredag, er jeg strax bleven saa elendig, ligesom mit Hoved var flevet ad.

Apicius. Ha, ha, ha! Hvor disse Fruentimmer kan forstille sig! Hun bilder mig min Tro aldrig ind, Madame, at det er Hendes Alvor! thi jeg har alt for god Underretning om hendes Artighed, at jeg skulde troe saadant. Ei! tag Masken af, Madame! og vær ligesaa artig mod mig, som Hun er mod alle andre Menneſker. Apropos, Madame! maa jeg være Hendes Galan idag, og føre Hende med paa Komedien?

Eukretia. Nei, Monsieur! det er mod min Religion. Jeg har været der eengang, men kommer der ikke saa hastig igjen; thi jeg hørte dem bande dengang nogle

store Rjodeeder, hvorudover jeg ærgrede mig saa, at jeg ikke har forvundet det endnu.

Apicius. Jeg horte en vis Mand sige det samme nylig, og der er dog Ingen, som bander saa meget, som han selv. Jeg troer, der er ganske saa Huse i Kjøbenhavn, hvor der jo bliver bandet meer paa een Dag, end paa Komedien i en Maaned. Den Forstjel imellem de Eder, som falder paa Komedien, og dem, der bruges i Folkets Huse, bestaaer fornemmelig derudi, at paa Komedien forestiller man kun faadmundede og ugunstelige Personer, men udenfor er man det virkelig; paa Komedien bander man sjelden, og det paa Skramt, kun for at vise Folk, hvor ilde det lader; udenfor bander man for Alvor, og det idelig. Sid jeg havde en Datter, Madam! for hvergang en Kræmmer her i Byen bander paa, at en Alen Klæde koster ham meer i England eller Holland end han sælger det her for; men Madamen skjemter herudi saa vel som i Andet.

Lukretia. Jeg troer min Tro at den Karl spøger.

Apicius. Ikke min Tro saa meget, som Hun; thi, jeg er lystig, men Hun eengang saa meget som jeg. Nei, lad os nu tale Alvor. Jeg skal forære Hende et Par artige Viser, som er nylig gjort; Hun skal finde Fornøielse saavel i Ordene, som i Melodien. Den Første gaaer saaledes: (Han synger en Vis, og hun læser imidlertid i „Taatepersen“.) Nu er den ude, Madam; thi der er ikke gjort flere Vers.

Lukretia. Det er mig usigelig hjært.

Apicius. Den anden Vis gaaer saaledes:

(Han synger en anden Vis, og holder paa hende, som vil gaae fort, hun slider sig led.)

Lukretia. Gaa jer Gang, Næseviis.

Apicius. Men, Madame!

Lukretia. Men, Monsieur!

Apicius. Er det Materien eller Formen, som misliker hende i Versene?

Lukretia. Ingen af Delene; thi jeg har Intet hørt derester.

Apicius. Vil Hun da, at jeg skal begynde paa ny igjen.

Lukretia. Den Karl gør mig gal.

Apicius. Af, min søde Engel! plag mig da ikke længer.

(Han sætter sig udi Positur at kysse hende; hun giver ham en Bæksaen, raaber Huusfolket tilhjælp, som driver ham paa Døren og lukker Bogen.)

Niende Scene.

Apicius (alene). Nu, dennegang blev jeg masoi artig pudset; kan jeg spille Mademoiselle Helene et

Puds igjen, skal det være mig en stor Fornøielse. Men det er tilpas for os Mandsfolk, efterdi vi ere saa lettroende. Kunde jeg Tøse ikke have estertænkt, at det ene Fruentimmer aldrig gjerne roser det Andet; thi naar de laster hinanden, kan man alene troe dem; men naar de roser, er det alene spotviis. Jeg er pardi med saa skamfuld, som jeg havde staaet i et Halsjern; havde der været endnu en underligere og meer bizar og uforsynlig Kone i Byen, havde hun stiftet mig derhen. (Gaaer.)

Tiende Scene.

Lukretia. Pernille. Henrik.

Lukretia (med en Stot i Haanden). Jeg seer ham ikke meer; han er borte til sin Lykke; thi jeg skulde have smurt hans Ryg.

Pernille. Men, Madam! betænk dog hvad I gjør. I underkaster Jer alle Mennechers Had ved jer Opførsel.

Lukretia. Jeg estimerer ikke hans Had.

Pernille. Troer I vel, at et ungt hidrigt Menneke, som han er, kan fordoie saadan Medfart? Han vil visseelig sege Leilighed til at havne sig, og I vil staae fare for Dødt og Fortrød. Det er ikke den Første, som I saaledes har handlet med. Madamen maa bestemme sig paa at føre et andet Levnet for ikke at bevæbne den hele By mod sig.

Lukretia (staaende længe udi Tanker). Jeg bekjender, lille Pernille! at jeg har gaaet noget for vidt udi denne Sag; men naar Galden begynder først at lobe over —

Pernille. Madam! I maa holde jere Affekter udi Tømme, eller forlade jer Handel. See engang til jer Nabokone: hun hilser alle Dem, som gaae hendes Bod forbi, ja hun krummer og bøier sig end for en Lasei og derved tildrager sig stor Næring. (Lukretia græder.) Forlad mig, Madam! at jeg saa dristig siger min Mening.

Lukretia. Jeg forlader dig det af mit ganske Hjerte.

Pernille. Alt Det, jeg siger, er af Kjærlighed til Madamen.

Lukretia. Jeg er forsikkret derom, Pernille!

Pernille. Og samme Kjærlighed bringer mig alene til den Dristighed.

Lukretia. Skjeld paa mig, saa længe du giber; thi jeg har fortjent det.

Pernille. I understaaer Jer, med en Kjøp i Haand at anfælde en bevæbnet ung Person.

Lukretia. Jeg tilstaaer, at det var en forstyrret
Ujævnhed.

Pernille. Hvis I havde slået ham, han havde
kommet Jer paa Stedet udi sin Hidsighed.

Lukretia. Mener du det, Pernille?

Pernille. Jeg raader Madamen, at Hun taer sig
vare; thi han seer ud til at være saadan En, der vis-
selig vil hævne sig.

Henrik. Det er en Fandens Sag denne; thi der-
om han ikke saaer Leilighed til at hævne sig paa Ma-
damen, vil han gaae løs paa mig.

Lukretia. Jeg vil indeslutte mig nogle Dage
udi mit Kammer; imidlertid vil vi finde Leilighed at
stille ham tilfreds.

Henrik (sagte). Jeg forlanger idetringeste ikke at
være Ambassadeur til den Fredstraktat.

Lukretia. Henrik! du skal udspionere hvor han boer.

Henrik. Det er at sige, Madam, du skal gaae hen
og lade dig slaae Arme og Been istykker.

Elleve Scene.

Lukretia. Pernille. Henrik. En Lasei.

Pernille. Hvad vil dette Menneſte her? (Lukretia og
Henrik krybe under Bordet i Boden.) Hvad er Hans Forlangende?

Laseien. Jeg har et Brev fra Magister Petro-
nius til Hende, Madam!

Pernille. Jeg er kun hendes Pige. Vær saa
god at bide et Dieblis; Madamen skal strax komme.
Madam! hvor er I?

Lukretia. Hvorfor rober du mig, Pernille?

Pernille. Kom kun frem! Hun har ingen Fare
denne gang. Det er kun en Lasei med et Brev fra
Monsieur Petronius.

Lukretia. Ak! nu kommer jeg mig igjen.

Henrik. Jeg var alt død og begravet, og mig
lyntes ligesom jeg horte Sangklokkerne gik for mig;
thi jeg tænkte at det var den unge Jean de France,
som nylig gik vred bort.

Lukretia (læser Brevet og lyser det). Ak, min kjære
Monsieur! jeg har aldrig saaet et meer angent Brev.
Formeld min ydmygste Respekt til Monsieur Petronius
og siig ham, at der er intet Menneſte paa Jorden, som
jeg elsker og agter meer end ham. Ak, Pernille! han
lover at fornøse mig i aften med en Musik for min
Dor. Siig til jer Herre, Monsieur! at jeg elsker ham
saa inderlig, at —

L a s e i e n. Jeg skal ikke forsomme at sige ham det. ^(Han gaar)

P e r n i l l e. Skammer Madamen sig ikke, at gøres saadan forlobt Erklæring?

L u k r e t i a. Hvad? Næseblis! Denne Pige knurrer alle Dieblis. Nu siger hun, jeg er for stolt; nu igjen altfor høslig! Jeg har aldrig nogentid kjendt saadan vægelsindet Pige.

P e r n i l l e. Madamen salder jo fra een Extremitet til en anden. Det fattes ikke Andet, end at hun skulde have gjort saadan Erklæring: Siig til jer Herre, at jeg er særbig til at affordere ham den yderste Billighed.

H e n r i k. Du est dog en forbandet Knurrepotte, Pernille! Er ikke Madamen Herre over sit eget Legeme.

P e r n i l l e. Jeg tilstaaer det gjerne; derfor skal jeg lade hende gøre herefter Alt hvad hende lyster.

L u k r e t i a. Læs kun dette Brev engang, og dom saa, om jeg ikke har Ret.

P e r n i l l e (efter at hun har læst sagte). Det er jo Begyndelsen af en Roman, Madam!

L u k r e t i a. Hvad?

H e n r i k. Pernille har, saae jeg Skam, Ret derudi.

L u k r e t i a. Tor du læse et Brev, som du aldrig har læst?

H e n r i k. Hvorfor ikke det, Madame? Pernilles Ansigt er mit Beirglas, hvorefter jeg dommer. De Kroller, hun slog paa Næsen, viser, at Brevet ikke duer for en Pibe Tobak.

P e r n i l l e. Han har min Tro udfiret et Blad af Alstrea eller Amadis! ha, ha, ha! jo meer jeg læser, jo meer stikker Pedanten frem.

L u k r e t i a. Giv mig Brevet tilbage, at jeg kan læse det end engang. Du har Ret, Pernille! Begyndelsen kommer mig for at være af David Skolemesters Formularier. (hun læser videre.) Ha, ha, ha! denne Expression er tagen af Else Skoleholders Magoziner. (hun læser videre og læser Brevet paa Gulvet.) Sy for en Ulykke! han maa være en Hovedvedant, en fuldkommen Thomas Diaphorius. Det torde jeg sige ham i hans Næse.

P e r n i l l e. Nu nu, hold Maade, Madam, og ivre jer ikke saa meget; det er de Lærdes Skrivemaade.

L u k r e t i a. Jeg tør vædde at jeg skal finde det hele Brev udi Talanders „Politiske Stofst“. Sy, sy! jeg taaler ikke at du taer hans Parti, Pernille!

P e r n i l l e. Jeg taer ikke hans Parti; tværtimod,

Jeg finder ingen Smag i Brevet. Jeg siger kun, at Madamen gaaer alt for vidt.

Lukretia. Sniksnak! laer os gaae ind. (til Spectatoret.) Denne Pige er forbandet vægelsindet.

Tolvte Scene.

Eraste (alene). Satyriske Romaner, Komedier, Tingville, Thee og Kaffe hver Dag, Railleri, forlibte Biser; den Rekommodation var jo god nok. Hun behøvede ikke saa mange Qualiteter; en af dem alene var tilstrækkelig til at indplante mig Afsky for saadant Menneſke; thi om et Fruentimmer var ſkikkelig og efter mit Sind i alle Maader, men brugte kun Snustobak alene, ſaa gav jeg hende ſtrax Afſked. Denne ſattedes intet Andet for at gjøre Alting ſuldkommen end at hun og ſaa ſkulde have taget mig ud paa Gaden at dandſe med mig eller anmodet mig ſelv om Kjærlighed, og maaskee, ſom jeg havde blevet der lidt længere, ſaa havde det og ſaa ſkeet. Nu har jeg levet udi ſyrretyve Aar, men er aldrig bleven ſaa ſkammelig ſireret. Men jeg har ikke fortjent Andet; thi, naar jeg eſtertænker Alting, da maa jeg og bør jeg tilſtaaе og beſjende for hele Verden, at jeg end i mine bedſte Klæder er een af de ſtorſte Løſſer i Byen; thi der behøvedes kun Beſteforſtand at begribe Dette, at, naar du forſt har ſtodt et Fruentimmer for Hovedet, du ikke ſtrax derpaa ſkal ſpørge hende tilraads udi Egetſkabsſager. Jeg vil give alle Folk Lov til at beleе mig. Min Tjener Chriſtoffer ſelv maa kalde mig en Nar, jeg vil med Taalmodighed høre derpaa og ſige: Chriſtoffer, du har Ret. Havde den gode Jomfru Leonore gjort det mod en Anden, kunde man have taget det op ſom en Artighed, men hun veed, at jeg er en af de ſilleſte og ærbareſte Menneſker her i Byen, at jeg taaler ingen Skjemt, men lægger en Ting paa Hjerlet, ſom er langt ringere end Denne. Jeg er viſ paa, at Hiſtorien er imorgen over den hele By, og blier forbedret i hver Gade, ſom gemeenlig ſkeer, og at Autor til de danſke Komedier rigtig fører min Perſon paa Theatrum; han burde idetringeſte gjøre det; jeg vil give ham Lov til at foreſtille ſaadan Perſon med en Papiirkrave om Halsen, med en Tromme for ſig. — Men der ſeer jeg min Tjener Chriſtoffer komme.

Trettende Scene.

Eraste. Chriſtoffer.

Eraste. Skjeld mig Huden fuld, Chriſtoffer!

Christoffer. Hvorfor det, Herre?

Eraste. Stig mig de haardeste Ord, som du kan mophitte.

Christoffer. Det taer jeg mig vel vare for.

Eraste. Jeg skal ikke tage det ilde op.

Christoffer. Vid jeg saaer Skam, om jeg forlader mig derpaa, Herre! Jeg kunde ogsaa komme i en gal Bane derover, og stjelde paa Herren, naar det faldt ham ikke beleiligt, paa mine Rygbeens Bekostning.

Eraste. Jeg vil min Tro altid give dig Lov at kalde mig en Slynge.

Christoffer. Det var Synd at give Herren den Charakter.

Eraste. Jeg har ikke fortjent bedre Titel efter den Gjerning, jeg har bedrevet.

Christoffer. Hvad har I da gjort, Herre?

Eraste. Jeg har ladet mig trække ved Næsen. Man har spillet mig et Puds, som vil gjøre mig latterlig over den hele By.

Christoffer. Hvo har spillet Herren det Puds?

Eraste. Jomfru Leonore, Apicii Søster.

Christoffer. Hvorledes da?

Eraste. Hun rekommanderede mig en Dame, som hun foregav at have alle de Qualiteter, som jeg leder efter. Jeg fik derudover stor Lyst at see samme dydige Lukretia.

Christoffer. Hedder hun Lukretia?

Eraste. Ja, men hun svarer ilde til sit Navn; thi jeg sandt hende løsaftig, vellystig, næseviis, bagtalerst. Med eet Ord: Originalen var tværtimod det Portrait, som hun gjorde mig. Endelig, som jeg begyndte at moralisere noget derover, blev hun vred og drev mig med Haanhed paa Døren.

Christoffer. Jeg havde aldrig kunnet tænke Jomfru Leonore Saadant til.

Eraste. Hun skal min Tro ikke have gjort det omsonst. Jeg skal nok finde Leilighed til at hævne mig. Vi lidt her til jeg kommer tilbage.

Christoffer. Hvor vil Herren hen?

Eraste. Jeg vil hen og see at jeg saaer fat paa hendes Broder for at sige ham nogle smaae Sandheder.

Christoffer. Betænk Jer vel, hvad I gjør, Herre! I saaer at bestille med en ung hidsig Person, som mindste Ord sætter i Fyr og Flamme.

Eraste. Desbedre er det. Jeg ønsker kun at han vil besmykke sin Søsters Gjerning.

Christoffer. Det er en Person, som er i sin
 Altomstrende Alder og ganske desperat naar han bliver vred.

Eraste. Vid han kun vilde blive vred, saa jeg
 maaske kunde faae desbedre Leilighed til at hævne mig.
 (Gaaer.)

Fjortende Scene.

Christoffer. Apicius.

Christoffer. Sagen er ikke at gjøre meget Bæ-
 rgen af; hvorvel jeg maa tilstaae, at Jomfru Leonore,
 naasom hun kjender min Herres Sind, har gjort meget
 Alde. Der er ogsaa ingen Tvivl paa, at hun jo vil
 fortælle dette Puds hun har spillet ham til Andre, saa
 at min Herre derudover vil blive latterlig over den hele By.

Apicius. Jeg søger efter Jomfru Helenes Bro-
 der Eraste; men Pokker kan ikke finde ham. Dersom
 han ikke udi min Narværelse hegler sin Søster igjennem,
 saa skal jeg udøse al min Vrede mod ham.

Christoffer. Er der ikke Monsieur Apicius!
 Han seer forbandet sæl ud.

Apicius. Thi jeg lader ikke den Sag gaae
 uhævnnet bort.

Christoffer. Han er vred som en Tydsk.

Apicius. Jeg skal lære hende, at hun taer sig en
 anden Gang vare, ikke at drive Spot med en brav Mand.

Christoffer. Han maa endelig have været tilords
 med min Herre paa Veien, efterdi han er saa forbittret.

Apicius. Jeg seer at Boden er alt tillukket.

Christoffer. Han taler om Boden. Jeg tænkte
 nok, at min Herre maa have hvistet ham en Dæ-
 vel i Drene.

Apicius. Jeg er min Tro ikke den, der kan
 fikke et Drefigen i min Lomme.

Christoffer. Hilleman er det muligt, at min
 Herre har givet ham Drefigen? Det er bedst, at jeg
 allover min Vel.

Apicius. Hvem er der?

Christoffer. Sletingen, Monsieur!

Apicius. Saa maa du da være et Echo eller
 et Spøgelse.

Christoffer (sagte). Jeg var tilfreds, at jeg var
 et Spøgelse, og at mit Legeme for en halv Time var
 paa Bloksbjerg.

Apicius. Est du der, Christoffer! Jeg havde ikke
 den Vre at kjende dig i Begyndelsen.

Christoffer. Vren er min, Monsieur! men dette er ikke mig.

Apicius. Er det ikke dig? Hvad Fanden er dette for Snak.

Christoffer. Nei, gib jeg faaer Skam om det er.

Apicius. Det maaske være din Geist. Du maaske endelig have en ond Samvittighed efterdi du er saaa bange for mig.

Christoffer (stjælvende). Jeg er min Tro ikke bange, men jeg tog Monsieur for et Spøgelse.

Apicius (giver ham et Par Drenfigen). See der! til et Beviis, at jeg er intet Spøgelse.

Christoffer. Hvorfor slaaer I mig? hvad Onndid har jeg gjort?

Apicius. Det er kun for at vise, at jeg er ingen Geist.

Christoffer. Min Herre skal vel hævne Dette.

Apicius. Hor, Christoffer! du kan give dette Par Drenfigen til din Herre igjen og bede ham transportere dem paa sin Søster.

Christoffer. De Drenfigen skal dog komme dig og dyre nok at staae.

Apicius. Ter du give mig knubbet Ord, Slyn- gel! see der er nok et Par Drenfigen for dig selv.

(Christoffer skriger og Apicius gaar bort.)

Femtende Scene.

Christoffer. Eraste.

Eraste. Christoffer! hvad er paasærdet?

Christoffer. Det er ingen Kunst at gaar bort og lade en Anden staae istikken.

Eraste. Hvad er det for Snak? hvem lader dig staae istikken? hvorfor græder du?

Christoffer. Ak! jeg har faaet over ti Drenfigen.

Eraste. Af hvem?

Christoffer. Af den Slyn- gel — — Ak! gib jeg havde ham nu sat alene! nu først blier jeg modig og Blodet begynder at koge i mig.

Eraste. Du skulde have slaaet fra dig tilforn, nu er det forsilde.

Christoffer. Ak! Monsieur kjender jo min Natur, jeg kan ikke blive vred førend man længe har irret mig.

Eraste. Jeg mærker paa den Maade, at du vil have flere Drenfigen for du blier vred, jeg synes ti kunde

noget ellers komme Blodet til at koge i en ærlig Karl; men af hvem est du slagen?

Christoffer. Af Apicius.

Eraste. Hvorfor slog han dig.

Christoffer. Jeg veed ikke meer Aarsag dertil end det Barn, som ligger i Moders Liv.

Eraste. Al, Herre Je! hvad er dog Dette? Den hele Familie er udsat paa at gjøre mig Spot og Fortræd. Jeg veed ingen Aarsag dertil, uden det skulde være, fordi jeg vægrede mig forgangen Dag at laane ham nogle Penge; dem skulde han dog gjerne have bekommet, hvis jeg havde haft dem ved Haanden; i det Øvrige begriber jeg aldeles ikke denne Handel.

Christoffer. Da begriber jeg idetringeste det. Mine Næver vil begribe og føle det idetmindste to eller tre Dage. Men, Herre! siig mig ret for Alvor: Har I paa Veien talt med Apicius om hans Søsters Sager; thi jeg har bildet mig ind, at I have vexlet Ord sammen paa Veien, og at han derfor har handlet saa ilde med mig.

Eraste. Jeg svær dig, at jeg ikke har talt med ham hverken idag eller igaar; og det er Aarsagen hvi jeg Intet fatter af denne Handel. Men laer os gaae, jeg maa hjem og tage en anden Kaarde paa. (De gaae.)

Sextende Scene.

Petronius med Musikantere.

Petronius. Kan noget Menneske være behageligere i Selskab end den Lukretia? Alt Det, som var paa hende, levede. Jeg har nu omgaaets med Fruentimmer her i Byen saa meget som nogen Anden, men jeg har altid staaet Karl førend nu. Det er ikke hendes skønne Ansigt, jeg er forlibt udi, men hendes Manerer, Fripostighed, Familiaritet, Indighed, søde Miner og Belevenhed, hvormed hun har betaget mit Sind, at jeg veed ikke enten jeg staaer paa mit Hoved eller Fodder. En af mine gode Venner hvistede mig i Øret disse Ord: Den Dame synes at være forbandet kofet, men jeg troer, han tog forbandet feil; thi jeg mærkede, at det var ifkun en fripostig Artighed. Jeg bød mig til at fornøie hende iaften for hendes Vinduer med en sagte Musik; hun takkede mig strax med saadan yndig Mine, at jeg er færdig at blive gal naar jeg tænker derpaa. Hør, I gode Musikantere! lifter Jer sagte hen under

(Den Bøgelstænder.)

Binduerne. Jeg vil først have et nyt Syngestykke med en Fiol de Gambe, siden kan I spille med de andre Instrumenter. Jeg vil selv synge Stykket, saasom det er af min egen Komposition. Ere jere Instrumenter stemmede, Messieurs?

Musikantere. Ja, Alting er færdigt.

Petronius. Gaaer kun ganske digt under Binduerne, paa det at Musiken kan begynde førend man blier os væk.

Musikantere. Herren har kun at befale naar vi skal begynde.

Petronius. Men spiller ikke altfor stærkt! Jeg vil, at hun skal høre Ordene; thi mellem os at sige, saa er Kompositionen excellent.

Musikantere. Det skal esterleves, naadige Herre! men det er noget koldt i aften.

Petronius. Betymer Jer ikke derom. I blier nok indbudne udi Huset, hvor I faaer en varm Stue. I kjender ikke denne Dame; hun er generøs; Rhinssviin vil flyde som Vand for Jer.

(Musiken begynder med den forlorte Vise, som han synger tilligemed. Lukretia slutter Hovedet ud af Binduet, og slaaer Vand paa dem.)

Musikantere. Hvad Fanden er Dette?

Lukretia. Gaaer jer Gang, I Dagdrivere! Skammer I Jer ei at gjøre saadan Allarm for en Enkes Dør.

Petronius. Det er mig, Madame! Petronius.

Lukretia. Og det er mig, Lukretia.

Petronius. Jeg har komponeret dette Stykke for at divertere Hende.

Lukretia. Og jeg har slaaet Vand ned for at temperere Heden af jer Hjerne.

Petronius. Hun kjender mig da ikke meer, Madame?

Lukretia. Jeg kjender Jer altformegent, Monsieur Pedant! See, der er jer naragtige Brev, som I skikkede mig.

Petronius. Men er det muligt, at —

Lukretia. Har han Lyst til at døbes end engang, saa kan han kun tøve et Dieblif.

Petronius. I skal betale mig Dette dyrt nok; Folk af min Profession fordoier ikke saadan Haanhed.

Lukretia. Gaa jer Gang, og tag fat paa jer Seneca og læs derudi et Kapitel om Brede, saa vil I strax besinde Jer bedre.

(Hun lukker Binduet til.)

Første Musikanter (Lugtende paa sin Arm). Dette lugter min Tro idetringeste ikke af Rhinssviin.

Petronius. Desbedre er det; thi al Viin pletter.

Anden Musikanter. Jy for en Ulykke; det lugter
hverken af Viin eller Vand.

Petronius. Her er Intet meer at bestille, Mes-
sieurs! Det gjor mig ondt, at jeg har umaget Dem
forgjæves.

Musikantere. Aldeles ikke, Monsieur, giv os vore
Penge, saa skal vi strax gaae.

Petronius. Hvad? J har jo ikke spillet uden
et halvt Stykke.

Musikantere. Det er ikke vor Skyld.

Petronius. Det er eiheller min Skyld.

Musikantere. Vi ere afforderede om sex Rigs-
daler; betal os dem, saa vil vi ikke regne at vore Klæ-
der ere fordærvede.

Petronius. Jeg vil betale Jer sex Djarle.

Musikantere. Ingen Snak.

Petronius. Gaaer I andenivold!

Musikantere. Gaa J selv den Bei!

Petronius. Hvor meget er det, J begjerer?

Musikantere. Sex Rigsdaler.

Petronius (giver den ene Musikanter et Par Drestigen). See,
der er Lo for dig, efterdi du er den Fornemste. De
Andre maa fornoie sig enhver med eet.

(De kommer i Slagsmaal, Vagterpiberne høres og Vagten trækker dem ud.)

Tredie Akt.

Første Scene.

Apicius. Espen.

Apicius. Han fik masoi en Hob dygtige Drestigen;
jeg kan sole det paa mine Hænder, som svier endnu deraf.

Espen. Ja, ja, Herre! Jeg er ingen Prophet,
men jeg kan dog spaae hvad deraf vil følge.

Apicius. Hvad vil deraf følge? Mener du at
jeg er bange for Nogen af dem; jeg vil gaae mod Eraste
med min Stof, skøndt han møder mig med blot Raarde.

Espen. De stille Folk ere ikke at skjemte med naar
de først blier vred; seer jeg ret paa Eraste, da er han
af det Slags Folk. Men hvad vil den Dreng her,
vil du tale med Nogen?

Drengen. Jeg har et Brev til Jer fra en Karl,
som flyede mig det paa Gaben.

Apicius. Giv hid! (Læser Brevet.) „Est du en hon-
net Kavaleer, saa møder du mig Klokken otte i aften
paa Grønland; hvis du ikke møder, holder jeg dig for

en Kujon. Adieu. Graste." Espen! hører du det? hvad er her ved at gøre?

Espen. Jeg skal sige Monsieur et godt Raad, hvorledes Han skal komme reputeerlig dersfra.

Apicius. Hvorledes da?

Espen. Han skal ganske stiltiende alene møde paa Grønland, og der slaas som en ærlig Karl; enten bliver Han selv stukken ihjel, og døer som en brav Mand, eller stifter Han sin Kontrapart ihjel, og bliver hæxgt dersfor med Reputation, saa, hvor det falder ud, saa kommer Han dog med Eren dersfra.

Apicius. Du troster vel i en Løgte.

Espen. Ja, der er intet Andet ved at gøre. J skulde have betænkt tilforn hvad J gjorde.

Apicius. Ei! mener du, jeg er bange?

Espen. Det siger jeg ikke, gaf dersfor ganske stiltiende derhen; thi dersom J siger det til Nogen, at de søger at hindre det, maa J ligesaa fuldkommen hedde Kujon, som J aldrig havde tord't møde. Men der kommer jer Søster, hold nu gode Miner.

Anden Scene.

Apicius. Espen. Leonore.

Leonore. Hvor forlibt den gode Graste blev, da han hørte den Madame bestrives; hun er og paa et Haar efter hans Sind; thi jeg har ikke kjendt nogen ung Kone saa menagerlig, stille og indgetogen, som hun. Jeg troer nok der bliver et Parti imellem dem. See her, Monsiere! hvad bestiller du her?

Apicius. Her, min hjerte Søster, har jeg gjort dig Noget imod, saa beder jeg om Forladelse.

Leonore. Hilleman! hvad er det? Af, mit Blod tilfuger mig noget Ondt; siig for Guds Skyld, hvorfor tager du Afsted med mig?

Apicius. Jeg siger Intet. Jeg har min Vre kjærere; jeg beder kun at, saafremt du vil holde mig for din Broder, at hverken du eller nogen Anden kommer paa Grønland iasten Kloffen otte. (Vender sig til Espen.) Espen! er det ikke godt nok? kan du nu see at Hjertet sidder paa det rette Sted, og at jeg kan tie?

Espen. Jo, jo, Monsieur tier brav nok; han siger kun: hold mig, eller jeg gjør en Ulykke.

Leonore. Af, jeg elendige Menneſke! jeg mærker nok hvor det hænger sammen, at J vil for Haanden. Espen! Jeg formaner dig ved alt Det, som helligt er, at du aabenbærer mig den hele Historie.

Espen. Ei, Jomfru! mener hun at jeg ikke kan tie lige saa vel som min Herre; jeg siger kun alene Dette, at min Herre skal slaaes iasten Klokken otte paa Grønland.

Leonore. Med hvem?

Espen. Det siger jeg heller ikke, men første Bogstav er Erasste.

Apicius. Du fortvivlede Skjelm, er det Net saaledes at robe din Herre?

Espen. Hor, Monsieur! naar I har sagt A, saa maa I og sige B. I har jo selv givet Anledning til jer Søster at spørge derom. En retskaffen Kabeleer taer aldrig Afsted enten med Broer eller Søster, naar han vil slaaes; thi at sige til sin Søster: har jeg gjort dig Noget imod? det er at sige paa anden Daans: Min hjerte Søster! jeg staar i Fare idag, enten at gjøre en Ulykke, eller at tage een, hvilket jeg som en retskaffen Kabeleer ikke kan eller tør sige dig, men, som jeg er bange for Troien, saa gier jeg dig kun Anledning at efterforske, hvorudi Faren bestaaer, at du itide kan hindre den. Jeg holder min Tro for, at det er lige saa godt at sige reent ud til sin Kontrapart: Monsieur! mit Hjerte sidder mig i Burerne, derfor beder jeg at I vil undskyldte mig for at møde.

Leonore. Det er en smuk Tjener, som raader sin Herre at styrte sig i Ulykke.

Espen. Nei! I forstaaer mig ikke ret, Jomfru! jeg raader ham ikke til at slaaes, men siger kun, efterdi han har besluttet at slaaes, saa skal han slaaes som en retskaffen Kabeleer; saa vilde jeg gjøre, om jeg var det. Jeg har kjendt en Officeer, som modtog alle Dueller, men saasom han altid sagde til sin Kone, førend han skulde slaaes: Farvel, min Hjerte! jeg veed ikke, om vi see hinanden meer, saa blev der aldrig Noget af; thi Konen udspionerede strax Sagen og hindrede det. Men der kommer min Tro Erasste. Nu bliv her en Ulykke af.

Tredie Scene.

Apicius. Espen. Leonore. Erasste. Christoffer.
Helene.

Erasste. Jeg troer nok, han har faaet mit Kartel; er der nu en ærlig Blodsdraabe i ham, saa møder han mig til bestemt Tid.

Christoffer. Hor, Herre! hvad jeg har isiude: naar I kommer i Træfning sammen, vil jeg gaae bag

til og rende ham min Naarde ind i Ryggen, saa vinder vi sikkert.

Eraсте. Sy, sy! det duer ikke; vi skal segte reent og ærligt tilsammen.

Christoffer. Ei hvad, Ærlighed! naar J vil gjøre en Ulykke, er det jo ligemeget paa hvad Maade det skeer; naar vi vil tale om Christendom og Samvittighed, saa burde J blive hjemme. Men estersom vi har besluttet at sætte idag Saadant tilside, maae vi være os selv lige. Om en Lyv havde sat sig for at stjæle en Ko, bekymrede han sig aldrig om Maaden, men alene hvorledes at han sikkerst kunde stjæle den. Naar en Ulv sætter først Samvittighed og Christendom tilside og beslutter at dræbe et Faar — dog det er sandt, en Ulv har endelig ingen Christendom, men jeg vilde alene sige, naar en Ulv vil dræbe et Faar og tog i Betænkning at anfælde det bagtil, vilde de andre Ulve holde ham for en Pedant; forstaa om Ulve kunde raisonnere. Det er virkelig noget Underligt, som man ikke kan begribe hos visse Folk, at de søge at føre et ugudeligt Forsæt christelig ud. Jeg for min Part jeg søger aldrig at sætte Gud eller Mennesker Bortpaa. Naar jeg er gudsfrygtig saa er jeg gudsfrygtig, naar jeg er ugudelig saa er jeg ugudelig, saa Alle kan tage og føle derpaa. Jeg har tidt tænkt paa disse Officerer, at naar de vil duellere, det er, bryde Guds og Landets Love, gjør de deres Bon først. Hvad maa Vorherre vel tænke, naar saadanne Bønner komme for ham; Herre! saasom jeg har isinde at dræbe min Næste, eller styrte mig selv i Ulykke for Jngenting, saa beder jeg om din Bistand herudi.

Eraсте. Ei! hold op med din Moraliseren; jeg skal forsvære at tage nogen latinsk Dreng i min Tjeneste meer, de ere ligesom de vare galne.

Christoffer. Herre! seer J ikke, hvem her staaer?

Eraсте. Jo, det er den Mand, jeg leder efter. Her kan vi gjøre det strax af. Træk ud, Kanaille! est du en ærlig Karl.

(De segte sammen.)

Leonore. Mord, Mord!

Helene. Hvad er paasærde? Ak! Gud bedre mig arme Menneſke, hvad er det for en Ulykke! Espen og Christoffer, hvis J ikke hindrer det, skal J komme i Bøddelens Hænder.

(De kommer Alle imellem og stille dem ad.)

Eraсте. Hvis J ikke gaaer tilside, skal jeg —

Helene. Ak! min allerkjæreste Broder! sig, hvad er Marsag til saadan Ulykke?

Eraste. Synes dig ei, at jeg har Aarsag; først kommer hans Søster mig til at løbe April, siden prygler han min Tjener.

Apicius. Nei! Jer Søster har kommet mig til at løbe April.

Christoffer. Espen! denne Sag maa hænge underlig sammen; vi To vil være Mediateurs. Her er Bildfarelse; thi Begge besyldte hinanden for een Sag. Hør, Monsieur Eraste! vi tvende Mediateurs eller Dymænd tilspørger Eder først, hvorudi eders Præensioner bestaaer?

Eraste. Hans Søster visede mig April.

Espen. Og Eders, Monsieur?

Apicius. Hans Søster gjorde ligesaa ved mig.

Christoffer. For det Andet maae vi spørge hvorudi den Aprilloben bestaaer?

Eraste. Hun visede mig hen til en Dame, som hun berømmede af Guds frygt, Menage, Taushed, Stillehed osv.; men da jeg kom derhen, fandt jeg hende ugudelig, komediantisk, aabenmundet, ødsel, gal.

Espen. Og Eders, Monsieur?

Apicius. Hans Søster rekommenderede mig en Dame til Brud, som var artig, levende, resolut, beleven og i Alting efter mit Sind; men da jeg kom derhen, fandt jeg hende knarvurren, arrig, mistænkelig, gnierragtig, osv.

Christoffer. For det Tredie maae vi vide den Rones Navn, og hvad hun hedder?

Eraste. Jeg veed ikke hvad hun hedder, men det var en Galanterikræmmer-Enke.

Espen. Og Eders?

Apicius. Ogsaa en Galanterikræmmer-Enke.

Christoffer. Saasom der er mangfoldige Galanterikræmmerer i Byen maae vi spørge for det Fjerde hvor Denne boer?

Eraste. Næstved her.

Espen. Og Eders?

Apicius. Ogsaa her næstved.

Christoffer. Gaaer I nu lidt tilside, Messieurs, nu maae vi examinere Fruentimmerne. Hør, Jomfru Leonore, hvordan fandt I den Helena at være, for hvis Skyld denne Trojaniske Krig er begyndt?

Leonore. For mig var hun melankolisk, sad og sukkede og græd over „Taare-Persen“.

Helene. For mig var hun gal og lystig, og holdt en Roman for sin Bibel.

Leonore. For mig var hun taus, gnierragtig, pretieuse, varsom.

H e l e n e. For mig var hun aabenmundet, trohietig, obfel, satyrist.

Christoffer. Ha, ha, ha! nu har jeg løset Knuden! I Gjeske tilsammen! kan I ei mærke, at det er to ulige Søstre i eet Huus, hvilket har givet Anledning til al den Allarm; ha, ha, ha!

Fjerde Scene.

Personerne af forrige Scene. **Henrik.**

Henrik. Den Rone kan gjøre Folk ti Gange gal om Dagen. Nu skal jeg ud i mit Søndagsliberi, alene forbi det er ondt Veir.

E s p e n. Hør, Kammerat! hvor mange Døttre har I i jer Huus.

Henrik. Der er kun sexten Søstre, som alle ere giftestærdige.

E s p e n. Men mig synes, at jeg aldrig har seet meer end een udi Bodem?

Henrik. De ere der gemeenligen alle sexten.

E s p e n. Saa maae de da være hinanden meget lige.

Henrik. Ligesom Draaber Vand, angaaende Leget, men hvad Sjælene angaaer, da ligne de hinanden meget lidet.

E s p e n. Men hvem af dem hedder Lukretia?

Henrik. De hedder saa alle sexten.

E s p e n. Ei! tacl dog alvorlig. Jeg troer, Ingen skulde være saa gal at give sexten Døttre eet Navn. Siig mig, hvem er Den, som er saa stille?

Henrik. Det er den Ældste.

E s p e n. Det er meget naturligt. Men hvem er Den, som er saa lystig?

Henrik. Det er den Ældste.

E s p e n. Gak til Blosbjerg, din Spottesugl!

Henrik. For at hjælpe dig ud af Drømmen, vil jeg forklare mine Ord mere tydelig. Der er kun een Rone i vor Bod; men i den ene Rone er meer end sexten Sjæle.

E s p e n. Hvad vil den forblommede Snaak sige?

Henrik. Har du studeret?

E s p e n. Nei jeg har ikke.

Henrik. Saa maa jeg da føre mine Ord udi en borgerlig Stil. Min Madame er lidt vægelsindet, saaledes at hun forandrer sin Humeur ti Gange hver Time. Jeg vil ikke tale ilde om hende, efterdi jeg er i hendes Bred; thi ellers skulde jeg beskrive det Bakfælde-

bæst med hendes rette Farve. Men er der ikke Monsieur Petronius? Hilleman! jeg maa løbe.

Esperen. Lov dog lidt; jeg har endnu Noget at spørge dig om.

Henrik. Skjul mig da; thi jeg er bange for denne Mand. Jeg skal siden sige dig af hvad Aarsag.

Femte Scene.

De Andre. Petronius.

Petronius. Pots Slapperment! hvilket Eventyr var dette. Jeg vred ikke, enten jeg drømmer eller jeg er vaagen. Hun taer med venlig Mine mod mit Tilbud, berammer Tiden; jeg leier Musikantere, kommer til bestemt Tid i Forhaabning at rekommandere mig ved saadan Artighed: men istedetfor at faae et Kys eller idetringeste Tak for saadan Hoslighed, faaer jeg Skjeldsord og Vand over Hovedet. Hvorudover, saasom Ulykken aldrig er ene, jeg kommer i Klammeri med Musikanterne, faaer Hug af dem, blier trækket til Raadhuset af Bægterne, saa at jeg maa løse mig med Penge baade fra de Forste og de Sidste.

Christoffer. Jeg vil sværge paa, at denne Monsieur har haft selv samme Eventyr som vi.

Henrik. Hilleman! gid jeg var vel hjemme.

Petronius. Der er min Tro hendes Tjener. (Taer ham i Haaret.) Du skal sandelig betale mig Løbet.

Henrik. A — A — A —

Eraste. Ak! min Herre! slaa ikke den stakkels Dreng saaledes.

Petronius. Messieurs! dersom I vidste mine Aarsager, hjalp I mig selv til at prygle ham.

Henrik. Monsieur! jeg har jo aldrig seet Ham før.

Petronius. Har du ikke seet mig tilforn, hvem var det da, jeg talede med imorges, var det ikke dig?

Henrik. Nei, Monsieur! det var en Krammerdreng; men jeg er en Læge.

Petronius. Jeg seer nok at du har faaet Liberi paa, jeg havde derfor nær i Begyndelsen taget fejl; tjener du ikke hos den artige Lukretia?

Henrik. Jo, sommetider.

Petronius. Du har et artig Herfskab.

Henrik. Sommetider.

Petronius. Det er den uraisonableste Dvinde, jeg har kjendt.

Henrik. Sommetider.

Petronius. Svar mig, du Slyngel! tjener du ikke hos hende?

Henrik. Jo, sommetider.

Petronius. Est du ikke Dreng der i Huset?

Henrik. Jo! jeg er, go' Herre!

Petronius. Saa tjener du der jo steds hos hende?

Henrik. Nei, ikkun sommetider.

Petronius. Den Dreng har enten Malice eller det maa være en Løse. Saae du ikke hvordan jeg blev nylig medhandlet for jere Binduer.

Henrik. Jo jeg gjorde, go' Herre! men hvad kan jeg gjøre dertil?

Petronius. Det er endelig sandt. Jeg slog dig med Uret, men i Hidfighed. Jeg burde hævne mig paa hende selv, hvilket og skal stee inden jeg gaaer tilfængs.

Henrik. Paa hvem vil Herren hævne sig?

Petronius. Paa den gode Madam Lukretia, som boer der.

Henrik. Den Lukretia, som slog Band paa Herren, boer ikke der meer.

Petronius. Hvor boer hun da?

Henrik. Jeg veed min Tro ikke.

Petronius. Var det ikke dette Huus, hvor man handlede saa ilde med mig?

Henrik. Jo min Tro var det saa.

Petronius. Var det ikke Lukretia, som slog Band over mig?

Henrik. Ja, men ikke den, som boer der nu.

Petronius. Er din Madam da flyttet?

Henrik. Nei! hun boer der endnu.

Petronius. Ei! saa skal du faae en Ulykke, vil du fixere mig ovenifjæbet?

Henrik. A— slaa mig ikke, Monsieur! At Madam Lukretia slog Band over Jer, det har Jer selv at takke for.

Petronius. Hvi saa?

Henrik. Jeg bestrev jer imorges min Madames Humeur, men I vilde da ikke troe mig. Min Madame har adskillige Sjæle i Maven eller Hjertet. Somme af disse Sjæle ere onde, og Somme gode. En af de gode Sjæle inviterede Herren hid, og en af de onde slog Band paa ham. Det er derfor ikke Madamens Skyld, men Herrens egen, at han ikke kom et halv Dvarteer tilforn, førend den gode Sjæl gik ud i Byen og den onde Sjæl kom hjem, eller, at han ikke biede et halvt Dvarteer længer; thi hun har baade for og siden den Tid været saa mild, som en Guds Engel. Begriber I det nu?

Petronius. Jeg begriber alt Dette ganske ikke.
 Eraste. Min Herre! jeg fatter det meget vel.
 Drengen tjener hos en Dame, der er vægelsindet, og
 ved sit foranderlige Humeur har givet Anledning til stor
 Bildfarelse blandt os, som her staae, og fortvende
 enige Familier i Harniss mod hinanden, saa vor største
 Sorg nu er hvordan vi kan redressere den Feil, som vi
 af Bildfarelse har begaaet.

Petronius. Denne Dame er jo mægtig til at
 opvække en indbyrdes borgerlig Krig udi Staden! ha,
 ha, ha! nu forgaaer min Brede. (Til Henrik) See der,
 Kammerat! der har du to Mark for de Hug, jeg gav
 dig i Hastighed. Gak kun din Vej. — (Henrik gaar bort.)
 Det er bedst Messieurs! at vi tier paa begge Sider
 med denne Historie: thi den kunde ellers give Anled-
 ning til den bedste Komedie.

Lukretia (kommer). Henrik! kan du ikke komme ind!
 hvem er det, din Glyngel staaer og sladdrer med?

Petronius. Der er hun min Tro; nu kan jeg
 hævne mig paa hende selv.

Eraste. Ei, min Herre! det er kun at lee af. Vi vil
 alene fixere hende lidt. (De rykke hende til sig En efter en Anden.)

Petronius. Madam! er det ikke Hun, som be-
 stilte Musik idag?

Lukretia. Ja, det var dengang, men —

Helene. Madam! er det ikke Hun, som dræbte mig
 med Høflighed iformiddag?

Lukretia. Ja, det var dengang.

Leonore. Madam! er det ikke Hun, der dræbte
 mig med Uøflighed?

Lukretia. Det var dengang.

Eraste. Madam! er det ikke Hun, som var saa kokette?

Apicius. Madam! er det ikke Hun, som var saa kydsf?

Petronius. Madam! er det ikke Hun, som slog
 Band over mig?

Espen. Madam! er det Hun, som er saa klog?

Christoffer. Madam! er det Hun, som er saa gal?

Lukretia (grædende). Men, I godt Folk! hvorfor
 trakterer I mig med saadan Haanhed?

Petronius. Løst I vel flage Jer, efter at I har
 bedrevet saadan Gjerning? Har I ikke selv støvnet
 mig hid iasten? Troer I vel, at —

Lukretia. Min kjære Monsieur! jeg beder Ham
 med grædende Taare at tilgive mig denne Forseelse. Han
 kom just paa en Tid, de havde gjort mig Fortræd, og
 naar Galden engang løber over (hvilket dog ikke hænder

mig, uden meget sjelden), saa veed jeg selv ikke, hvad jeg gør. Hav dog Medlidenhed med mig, min Herre! og tilregn mig ikke denne Overiisling. Jeg har altfor stor Estime for hans Person, at jeg forsætlig skulde føre mig saaledes op mod ham.

Alpicius. Forlad hende da denne Forseelse, min Herre!

Petronius. Eders Taare, Madam! udslukker min Brede. Dersom denne Fortrydelse er af Hjertet, saa er jeg allerede overvunden.

Lufretia. Han veed, min Herre! at jeg ikke alene estimerer, men endog elsker ham.

Petronius. Kjærligheden begynder at opleve igjen. Laer os da fornøye det gamle Venkab igjen.

(De give hverandre Hænderne.)

Eraсте. Men hvad Satisfaktion skal vi give de smukke Jomfruer for den Tort, vi har af Bidsfarelse gjort dem?

Christoffer. Hør, godt Folk! lad mig og Espen, som Mediateurs, raade. I veed jo, her er en Komedie spillet, og at alle Komedier bør endes med Giftermaal. Vi finder for godt, at Freden sluttes paa den Maade, at Monsieur Eraсте gifter sig med Jomfru Leonore, og Monsieur Alpicius med Jomfru Helene. Er I dermed fornøiet paa alle Sider?

Leonore. Seer man vel, hvor perfekt han forstaaer det Haandværk at koble Folk sammen?

Christoffer. Min hjerte Jomfru! hun maa forlade mig, at jeg gaaer saa lige til. Jeg har ikke gaaet i Skole til Maren Gistekniis, der kunde gøre saa mange Præludier naar hun gjorde Partier mellem Folk. Jeg veed nok, hvordan Moden er baade for Dem, som skal frie, og Den, der skal sige Ja. En Frier, eller hans Kommissionsair, skal lade sig mærke i mange Aar at have baaret en hemmelig Kjærlighed til en Jomfru, omendskjøndt han aldrig har seet hende tilforn. Eller han skal foregive, at hans Faer eller Moer har aabenbaret sig for ham iseyne, og sagt: Vil du gifte dig min Son, saa tag Ingen uden den eller den Jomfru; eller han skal sige: naar han gjør sin Bon i Kirken om et godt Giftermaal, staaer strax Den eller Den ham for Dine. Den, som vil sige Ja, skal blive rød i Ansigtet, og sige: Monsieur! det er Noget, som jeg ikke kan svare til. Det er for tidligt for mig at gifte, jeg er for min Frihed. Jeg kan Intet gøre uden mine Benners Raadsorsel. Og skal gaae som halv vred og skamsuld bort, omendskjøndt hun er færdig at sprække af Kjærlighed. Jeg er alde-

les ikke for flige unyttige Ceremonier; naar jeg skal til at frie engang, saa siger jeg kun: Lille Pige! vil I have mig? siger hun Ja, saa smækker jeg strax til; men siger hun Nei, saa svarer jeg: Farvel, lille Pige! hils hendes Forældre.

Eraste. Jeg holder med dig, Christoffer, derudi, du taler efter mit Sind.

Christoffer. Vil I da have disse tvende Jomfruer, som hos Eder staaer, til Eders ægte Hustruer?

Eraste. Jeg for min Part holder det for en stor Lykke, om jeg kunde overtale Jomfru Leonore.

Apicius. Jeg er iligemaade fersnøiet med dit Forslag.

Leonore. Du gjør Brudevielsen noget for hastig, Christoffer!

Helen. Mig synes min Tro det Samme.

Christoffer. I gode Jomfruer! gjør mig ikke vred. I veed jo, at jeg er en hastig Mand. Slaaer I kun strax til! I ere alle lige af Stand og Mibler. I har derforuden, omendstjondt ustyldig, ophidset tvende Personer til Uenighed, som ikke kan bedre bilægges end ved Giftermaal og Svogerstab. Tilmed er jo spillet en Komedie, som endelig maa endes med Giftermaal. Allons! giver hverandre Hænder! jeg vil min Tro ikke begjære en Skilling derfor, hvorvel der er mange Folk her i Staden, som lever af intet Andet end det Samme.

Espen. Jeg vil min Tro ei heller begjære noget derfor.

Christoffer. Du har Ret, Espen; thi du har ikke talt et Ord, men staaet som en Døsmer. I staaer saa pene, I godt Folk! Korrafi! giver hverandre Hænder. See! jeg skal hjælpe Jer tilrette. Fly mig kun jer Haand, Jomfru! ligeledes.

(Han tvinger dem til at give hinanden Hænderne.)

Petronius. Her er ogsaa min Haand, min Engel! kom lad mig ogsaa kysse dig.

Lukretia. Hy, Monsieur! det er noget grønt.

Petronius. O! pluma levior mulier!

Lukretia. Jeg forstaaer ikke Hans Latin eller Græsk.

Petronius. Hun skal nok lære det, naar hun kommer i Brudeseng.

Lukretia. Med hvem?

Petronius. Med mig.

Lukretia (sagte). Hvilken horribel Pedant!

Petronius. Vil hun da ikke holde sit Koste, Madam?

Lukretia. Nei! der er tre Maisons, som holde

mig tilbage: For det Første, har jeg betænkt mig, og
for det Andet —

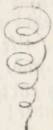
Petronius. Det er alt nok; Hendes Tjener,
naadige Frue!

Lukretia. Hans Tjenerinde, naadige Herre!

(Hun gaar.)

Eraste. Og vi Andre vil hjem at holde Bryllup.

Petronius. Og jeg maa hjem at faae tillivs
et Par Kapitler af min Seneka, som vise hvordan man
skal stifte sig udi Fortrød. (Han vender sig til Spektatores.)
Denne Kone bør være Generalinde for alle vægel-
sindede Dvinder.

Hos Bogtrykker E. E. Løser, store Købmagergade Nr. 26 (gl. 13) faaes:

Staden Kjøbenhavns **Kommunallov**. 6 Skill.

Med Bedtægten. 16 Skill.

Bedtægten alene. 12 Skill.

Sundhedsvedtægten. 6 Skill.

Begravelsesloven, indeholdende: Raadstueplacat, angaaende Reglement for Begravelsesvæsenet; Regulativ for Begravelsescontoiret i Kjøbenhavn; og Bekjendtgjørelse angaaende de ny ansatte Bedemænd. 8 Skill.

Næringsloven. 8 Skill.

Første Tillæg til Samme. 2 Skill.

Byendeloven. 4 Skill.

Børnepligtsloven. 5 Skill.

Grundloven. 4 Skill.

Arvesølgeloven. 2 Skill.

Skoleloven. 8 Skill.

Høkerloven med Tillæg. 4 Skill.

Fællesforfatningsloven. 4 Skill.

Balgloven. 4 Skill.

Balgfredsene. 4 Skill.

Fortegnelse, som oplyser samtlige Amters Lægder og Sogne i Danmark. 24 Skill.

Svorledes skal jeg tee mig? 32 Skill.

Patiencespil, indeholdende 78 Afverlinger med eet og to Kortspil. Med to Tabler. 64 Skill.

Anvendelse af Livet. Med et Chemithpi efter Rafaello d'Urbino. 56 Skill.

Sandsigersten, et Billede fra Jyllands Bestf. Original Fortælling. 8 Mk.

Noveller af Forfatteren til Sødskendebørnene. 7 Mk. 8 Skill.

Fra Dag til Dag. Familiemaleri af Soulie. 1—2. 15 Mk.

Hos Bogtrykker E. C. Løser, store Kjøbmagergade Nr. 26 (gl. 13) faaes:

Niels Ebbesen af Nørreriis,
Sørgespil i 5 Akter af Sander, stort
in 8vo (Repertoireformat) 24 Skill. —
Samme i Lommeformat 12 Skill.; 6
Rd. pr. 100; 3 Rd. 3 Mk. pr. 50;
2 Rd. pr. 25 Exemplarer.

Jakob von Eyboe, Komædie 5
Akter af Ludvig Holberg. 12 Skill.
— 6 Rd. pr. 100; 3 Rd. 3 Mk. pr.
50; 2 Rd. pr. 25 Exemplarer.

